

VALGDELTAKELSE

KARTLEGGING AV VALGDELTAKELSE BLANT
KINESISKE INNVANDRERE I NORGE

Av Annette Solberg og Eirik Skjelstad

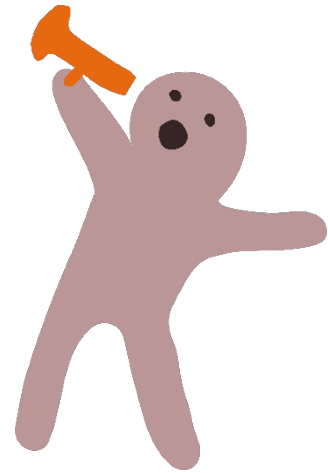
RAPPORT 1/25

Utgivelsesår: 2025

Tilskuddsmidler: Bufdir/Egenfinansiering

Utgiver: Likestillingssenteret
Parkgata 12
2317 Hamar

Tlf: 62 54 74 60
E-post: post@lss.no
Hjemmeside: www.likestillingssenteret.no

LIKESTILLINGSSENTERET (STIFTELSEN KVINNEUNIVERSITETET)

Likestillingssenteret er et tverrfaglig kompetansesenter med likestilling som fagområde. Senterets målsetting er å bidra til et inkluderende og rettferdig samfunn med like muligheter for alle. Målsettingen er knyttet opp mot et bredt likestillingsbegrep som inkluderer alle diskrimineringsgrunnlag (kjønn, etnisitet, livssyn, alder, seksuell orientering og nedsatt funksjonsevne). Likestillingssenteret har en aktiv informasjons- og pådriverrolle og er en drivkraft for økt likestilling lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Senteret tilbyr kompetanseheving på kjønn og likestilling samt utviklingsarbeid tuftet på forskningsbasert likestillingskunnskap til offentlige myndigheter, frivillige organisasjoner og privat næringsliv. Arbeidsmetodene er kurs og konferanser, utviklingsnettverk, prosessveiledning, mentoring, kartlegging, forskning og utredning.

Hovedsatsningsområder:

- Barn og unges oppvekstmiljø
- Samfunnsutvikling og deltakelse
- Arbeidsliv
- Likeverdige offentlige tjenester

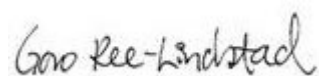
FORORD

Likestillingssenteret har de siste årene hatt økt fokus på samfunnsdeltakelse og demokrati. Blant annet gjennom nye kartlegginger av folkevalgtes erfaringer. I forbindelse med arbeidet har valgdeltakelse stadig kommet opp som et viktig tema. Da masterstudent Christodoulos Christodoulou ved produktionsdesign ved OsloMet kontaktet oss som potensiell bedrift inn i sitt masterprosjekt i 2023 aktualiserte tematikken seg på nytt. I året som fulgte deltok vi som bedriftskunde inn i masterprosjektet, hvor Christodoulou utforsket valgdeltakelse blant innvandrere og holdningskampanjer for å øke valgdeltakelsen. På samme tid tok *Norwegian-Chinese Women and Children Association (NCWA)* kontakt og ønsket et samarbeid for å sette fokus på kinesiske kvinner og likestilling. Vi foreslo et samarbeid, der vi sammen kunne utforske valgdeltakelsen blant kinesiske kvinner i Norge. I 2024 fikk vi tilskudd fra Bufdir gjennom Familie- og likestillingspolitiske midler til kartleggingen, og her kan du nå lese resultatet.

Kort fortalt viser rapportens funn at valgdeltakelsen blant kinesiske innvandrere i Norge er betydelig lavere enn blant den øvrige befolkningen. Språkbarrierer og manglende representasjon i politikken og synlighet står igjen som de største barrierene for de 591 respondentene som har deltatt i undersøkelsen. Til tross for utfordringene som belyses i rapporten, viser heldigvis resultatene at det finnes et betydelig potensial for å øke valgdeltakelsen blant kinesiske innvandrere, spesielt knytta til bedre informasjon og synlighet. Selv om kartleggingen har tatt utgangspunkt i kinesiske innvandrere er det stor sannsynlighet for at migranter fra andre deler av verden opplever tilsvarende utfordringer som presentert i denne rapporten. Vi mener derfor at kartleggingen har god overføringsverdi til også andre innvandrergupper i Norge i dag.

Takk til NCWA for et godt samarbeid gjennom prosjektet, og ikke minst deres hjelp med å skaffe respondenter og oversettelser av spørreskjema og svar. Takk til Christodoulos Christodoulou for at vi fikk være bedriftskunde inn i masterprosjektet og delta i utviklingen. Så en stor takk til prosjektgruppen ved Likestillingssenteret. Sumaya Jirde Ali og Silje Mathisen har gjort et godt stykke arbeid i utviklingen av spørreskjemaer og dialogen med NCWA. Takk til Maren Fuchsia Celius-Blix som bidro inn i analysearbeidet av spørreundersøkelsen. Og ikke minst takk til Eirik Skjelstad som har fullført prosjektet. Sammen landet vi godt. Sist, men ikke minst takk til Bufdir som satset på prosjektet og gjort det mulig å gjennomføre.

Hamar, 31. januar 2025

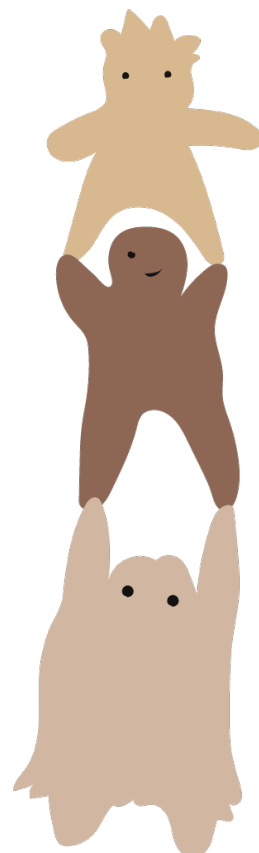
Goro Ree-Lindstad
Direktør

Annette Solberg
Prosjektleder

INNHold

Forord	0
Sammendrag	0
Kapittel 1: Bakgrunn og metode	1
Bakgrunn – Innsikter fra SSB	1
Metode	3
Rapportens struktur	4
Kapittel 2: Resultater og analyse	5
Deskriptiv statistikk/Bakgrunnsvariabler	5
Stemmerett og valgdeltakelse	11
Viktighet av å benytte stemmeretten og informasjon om valget	14
Kapittel 3: Diskusjon – Innsikter fra respondentenes langsvar	24
Behov for informasjon og tilrettelegging på respondentenes hjemmespråk (morsmål)	25
Demokratisk inkludering og tilhørighet	26
Kapittel 4: Oppsummering og anbefaling	28
Oppsummering av rapportens funn	28
Anbefalinger	29
Tiltak for økt valgdeltakelse - oppsummert	31
Litteratur	32
Vedlegg 1 - Spørreskjema	0

SAMMENDRAG

Denne rapporten utforsker valgdeltakelse blant kinesiske innvandrere i Norge for å avdekke barrierer og foreslå tiltak som kan fremme politisk valgdeltakelse. Kartleggingen ble utført i samarbeid med *Norwegian-Chinese Women and Children Association (NCWA)* og kombinerer kvantitative data fra en spørreundersøkelse med kvalitative innsikter fra respondentenes langsvar. Målet er å belyse hvordan både strukturelle og individuelle faktorer påvirker valgdeltakelsen, samt å gi anbefalinger som kan bidra til et mer inkluderende demokrati.

Rapportens funn viser at valgdeltakelsen blant kinesiske innvandrere i Norge er betydelig lavere enn blant den øvrige befolkningen. Ifølge SSB stemte kun 25 prosent av asiatiske innvandrere ved kommunestyrevalget i 2023, mot 69 prosent blant norske statsborgere. I Likestillingscenterets kartlegging oppga 66,4 prosent av respondentene at de hadde stemt, mens 33,6 prosent ikke hadde benyttet stemmeretten. Denne forskjellen reflekterer hvordan ulike barrierer påvirker muligheten og motivasjonen til å delta i demokratiske prosesser. Språkbarrierer utpeker seg som en av de mest fremtredende utfordringene, der mange opplever at valgmaterialiet og prosessen er utilgjengelig for dem. Dette skaper usikkerhet og avstand til det politiske systemet. Et annet sentralt funn er følelsen av manglende representasjon og relevans i det politiske systemet. Respondentene beskrev ofte at politikk ikke adresserer problemstillinger som er viktige for deres hverdag, og at de mangler tillit til at deres stemmer har betydning. Denne opplevelsen forsterkes av lav representasjon i politiske organer. Selv om innvandrere utgjør en betydelig andel av befolkningen, er de sterkt underrepresentert i kommunestyrer og andre politiske arenaer. Systematiske mangler på representasjon bidrar til en følelse av ekskludering og svekker motivasjonen for å delta. Diskriminering og hverdagsrasisme ble også fremhevet som en barriere for politisk deltakelse. Mange kinesiske innvandrere rapporterer at de møter fordommer og ekskludering, noe som forsterker følelsen av å være utenfor samfunnet. Slike erfaringer svekker tilliten til demokratiske prosesser og reduserer engasjementet for politisk aktivitet.

Til tross for utfordringene viser rapporten at det finnes et betydelig potensial for å øke valgdeltakelsen blant kinesiske innvandrere. Mange uttrykker et ønske om å delta, dersom informasjonen blir mer tilgjengelig og forholdene bedre tilrettelagt. For eksempel viser kartleggingen vår at innvandrere ønsker enklere og mer forståelig informasjon om valgprosesser og politikk, spesielt på sitt eget språk. Digitale plattformer, som allerede er populære i de sosiale miljøene de befinner seg i, kan spille en nøkkelrolle i å nå målgruppen med tilpasset innhold.

Rapportens anbefalinger retter seg mot både individuelle og strukturelle barrierer. For å øke valgdeltakelsen foreslås det tiltak som tilrettelegging av informasjon på flere språk, synliggjøring av minoritetsgruppers bidrag til samfunnet, økt representasjon i politiske organer og konkrete tiltak for å motvirke diskriminering. Ved å adressere disse utfordringene i en helhetlig tilnærming, kan flere innvandrere inkluderes i det norske demokratiet, og tilliten til politiske institusjoner styrkes.

KAPITTEL 1: BAKGRUNN OG METODE

Kapittel 1 introduserer temaet for rapporten og setter søkelys på utfordringer knyttet til valgdeltakelse blant kinesiske innvandrere i Norge. Kapitlet gir en oversikt over bakgrunnen for prosjektet, inkludert relevante samfunnstrender og tidligere kartlegging som belyser hvordan strukturelle og individuelle barrierer påvirker minoritetsgruppers politiske engasjement. Denne konteksten danner grunnlaget for analysen og diskusjonen i de påfølgende kapitlene.

I et demokratisk land er det et mål at befolkningen benytter seg av stemmeretten. Innvandrerbefolkningen i Norge har imidlertid lavere valgdeltakelse enn den øvrige befolkningen, både ved kommune- og stortingsvalg. Til kommunevalg har alle utenlandske statsborgere med lovlig opphold og registrert bosatt i Norge i de tre siste årene før valgdagen stemmerett. Om lag 681 000 av personene med innvandrerbakgrunn var i stemmerettsalder og hadde stemmerett ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019. Totalt hadde nær 4,2 millioner personer stemmerett, slik at samlet sett hadde 16 prosent av de stemmeberettigede innvandrerbakgrunn (Kleven & Bergseteren, 2022). Vi har ingen data for valgdeltakelse for personer med landbakgrunn fra Kina til kommune- og fylkesvalg.

Til Stortingsvalg må du være norsk statsborger, ha fylt 18 år innen utgangen av valgåret og har vært folkeregisterført som bosatt i Norge på et tidspunkt. Ved stortingsvalget i 2021 var valgdeltakelsen for innvandrere 50 % og befolkningen for øvrig på 80 %. Forskjellen mellom valgdeltakelsen for innvandrere og øvrige befolkning avtar når vi ser på bakgrunnsvariabler som alder, kjønn og utdanningsnivå. De store forskjellene ser vi ved landbakgrunn. Blant personer med opprinnelse fra Kina var valgdeltakelsen ved stortingsvalget i 2021 på 40 %. Bare personer med landbakgrunn fra Kosovo, Makedonia, Kroatia, Irak og Palestina hadde lavere valgdeltakelse (Kleven, et al., 2022).

Valgdeltakelse er en demokratisk rettighet og et viktig virkemiddel for å påvirke samfunnsutviklingen. Lav valgdeltakelse blant enkelte grupper kan føre til redusert representasjon i politiske prosesser og beslutningstaking. I denne rapporten søker vi i Likestillingssenteret å belyse utfordringer og muligheter knyttet til kinesiske innvandreres politiske valgdeltakelse i Norge. Gjennom kartleggingen ønsker vi å identifisere barrierer og tiltak som kan bidra til å styrke denne gruppens deltakelse i valg.

BAKGRUNN – INNSIKTER FRA SSB

I etterkant av kommunestyrevalget 2023 publiserte Statistisk Sentralbyrå (SSB) en rapport, der det ble gitt en oversikt over innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn sin valgdeltakelse og representasjon ved kommunestyrevalget i 2023. Ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2023 utgjorde personer med innvandrerbakgrunn, inkludert norskfødte med innvandrerforeldre, 18 % av de

stemmeberettigede. Dette tilsvarer omtrent 770 000 individer (Kleven & Corneliussen, 2024, s. 10). Innvandrere og deres etterkommere har gått fra å være en liten gruppe i norske valg til å representere en betydelig andel av velgerne. Likevel viser tallene at det fortsatt er store variasjoner i valgdeltakelse basert på innvandringsbakgrunn, landbakgrunn og sosioøkonomiske faktorer. Valgdeltakelsen blant innvandrere som har oppnådd norsk statsborgerskap var på 38 %, mens utenlandske statsborgere hadde en enda lavere deltagelse på 25 % (s. 19).

Til sammenligning var deltagelsen blant norske borgere uten innvandringsbakgrunn på 69 % (Kleven & Corneliussen, 2024, s. 19). Generelt har innvandrere fra Norden og Vest-Europa høyere deltagelse enn de fra Asia og Afrika, som ofte møter flere barrierer for valgdeltakelse. Flere faktorer påvirker valgdeltakelsen blant innvandrere. Utdanningsnivå og alder spiller en avgjørende rolle, hvor personer med høyere utdanning og eldre velgere har større sannsynlighet for å delta i valg. Blant innvandrere under 34 år var valgdeltakelsen på kun 24 % i 2023, sammenlignet med 56 % blant jevnaldrende uten innvandringsbakgrunn (s. 24). Dette gapet er enda større blant unge utenlandske statsborgere, hvor kun 19 % deltok i valget (s. 24). Politiske ressurser som språkferdigheter, sosialt nettverk og økonomisk stabilitet påvirker også deltagelsen. Manglende språkkunnskaper og begrenset kunnskap om det norske politiske systemet er vanlige barrierer for innvandrere fra Asia og Afrika (s. 19). For å motvirke dette, foreslår rapporten tiltak som informasjon på relevante språk og kurs i norsk samfunnskunnskap.

SSBs statistikk viser at kvinner generelt deltar mer aktivt i valg enn menn. Ved kommunestyrevalget i 2023 var forskjellen størst blant norskfødte med innvandrerforeldre, hvor kvinnene stemte 11 prosentpoeng mer enn mennene (s. 23). Blant innvandrere fra Afrika var forskjellen mindre, men fortsatt til stede, med 1 prosentpoeng høyere deltagelse for kvinner (s. 23).

Når det gjelder kinesiske innvandrere, er bildet sammensatt. Ifølge rapporten hadde 8 890 personer med kinesisk bakgrunn stemmerett ved valget i 2023, hvorav 4 310 var norske borgere, 820 var norskfødte med innvandrerforeldre, og 3 760 var utenlandske statsborgere (s. 16). Basert på generelle trender blant asiatiske innvandrere, kan det antas at mange kinesiske innvandrere møter lignende barrierer som begrenset språkkunnskap, manglende informasjon om det norske valgsystemet, og svak politisk integrasjon. Disse utfordringene kan forsterkes av kulturelle normer og forventninger, som kan påvirke deres mulighet til å delta i valg (se også Christodoulou, 2024). Samtidig kan det være spesifikke faktorer knyttet til den kinesiske diasporaen i Norge som ytterligere påvirker valgdeltakelsen, noe som vil bli nærmere undersøkt i denne rapporten.

NCWA – NORWEGIAN-CHINESE WOMEN AND CHILDREN ASSOCIATION

NCWA ble etablert 14. desember 2009 og registrert i Norge i januar 2010. Foreningen er en ikke-politisk, ideell organisasjon som består av kinesiske kvinner som bor lovlig i Norge. Hovedorganet er "Rådet", som ledes av presidenten og andre ledere. Foreningen arrangerer årlige aktiviteter som datakurs, treningsdansetimer og foredrag om kvinners helse og rettigheter. Finansieringen kommer fra statlige sponsorer, medlemskontingenter og donasjoner. NCWA har vokst betydelig og har nå over 640 medlemmer, hovedsakelig fra Oslo, og spiller en viktig rolle i det norsk-kinesiske samfunnet (NCWA, 2025).

MÅLSETTING MED KARTLEGGINGEN

Målet med prosjektet er å:

- Kartlegge hvilke barrierer kinesiske innvandrere opplever i møte med politisk deltakelse i Norge.
- Utforske deres interesse for norsk politikk og ønske om politisk engasjement.
- Foreslå tiltak som kan øke valgdeltakelsen blant kinesiske innvandrere, med overføringsverdi til andre innvandrergupper i møte med det norske valgsystemet.

På bakgrunn av kartleggingen vil vi legge frem konkrete anbefalinger for tiltak som kan bidra til et mer inkluderende demokrati.

METODE

For å forstå kinesiske innvandreres valgdeltakelse i Norge, ble det gjennomført en spørreundersøkelse rettet mot NCWAs medlemmer og assosierte. Undersøkelsen ble sendt til 2000 medlemmer og assosierte av NCWA, etter at organisasjonen hjalp Likestillingscenteret med å oversette spørsmålene fra norsk til kinesisk. Til sammen valgte 591 å besvare spørreskjemaet, noe som overgikk prosjektets opprinnelige anslag på 100 svar. Svarprosenten er dermed 30%.

Metoden for datainnsamling var basert på selvrapporing, et valg som ble tatt for å sikre at deltakerne kunne gi sine egne refleksjoner og betraktninger rundt temaet. Spørreskjemaet dekket blant annet (jfr. Vedlegg 1):

- Bakgrunnsvariabler som kjønn, livssituasjon og antall år bosatt i Norge.
- Kartleggingsspørsmål om stemming ved siste valg.
- Mulighet for utfyllende svar på åpne spørsmål.

Ved den statistiske analysen ble dataene sortert og kategorisert basert på kjønn og livssituasjon, for å identifisere mønstre og tendenser i svarene.

Kjønn som variabel: Kvinne; Mann; Ikke-binær.

Livssituasjon som variabel: Yrkesaktiv; Hjemmeværende; Uføretrygdet; Student; Annet.

Når det gjelder variabelen kjønn krysset to respondenter av for alternativet *ikke-binær*. To svar er ikke representativt for denne gruppen og vi har derfor ikke inkludert denne kategorien i det analytiske arbeidet. Her bør det også nevnes at prosjektets målgruppe var i utgangspunktet kinesiske kvinner, men siden vi fikk et betydelig antall svar fra menn valgte vi å inkludere disse i den endelige kartleggingen.

Opprinnelig var også spørsmål hvorvidt respondentene var migrert fra Kina og født i Norge tenkt som variabel. Spørsmålet er imidlertid ikke inkludert videre som variabel da svært få respondenter er født i Norge (N=4). I analyser har følgelig status som migrert eller født i Norge ikke vært egnet som variabel, og er ikke inkludert i rapporten.

Denne metodiske tilnærmingen gir både et bredt og dypt innblikk i kinesiske kvinners erfaringer med valgdeltakelse, og legger grunnlaget for videre anbefalinger som presenteres senere i rapporten.

RAPPORTENS STRUKTUR

Rapporten er organisert som følger:

- Kapittel 2 presenterer resultatene fra spørreundersøkelsen.
- Kapittel 3 diskuterer funnene i lys av eksisterende statistikk og kontekstuelle faktorer.
- Kapittel 4 gir anbefalinger for fremtidige tiltak og politikkområder som bør prioriteres.

KAPITTEL 2: RESULTATER OG ANALYSE

I dette kapitlet presenteres analysene og resultatene fra spørreundersøkelsen supplert med informasjon fra Statistisk sentralbyrås kartlegging av valgdeltakelse i kommunestyrevalget 2023. Til sammen 591 personer besvarte undersøkelsen. Av disse oppgir 458 at de er kvinner; 131 at de er menn; og 2 at de er ikke-binære.

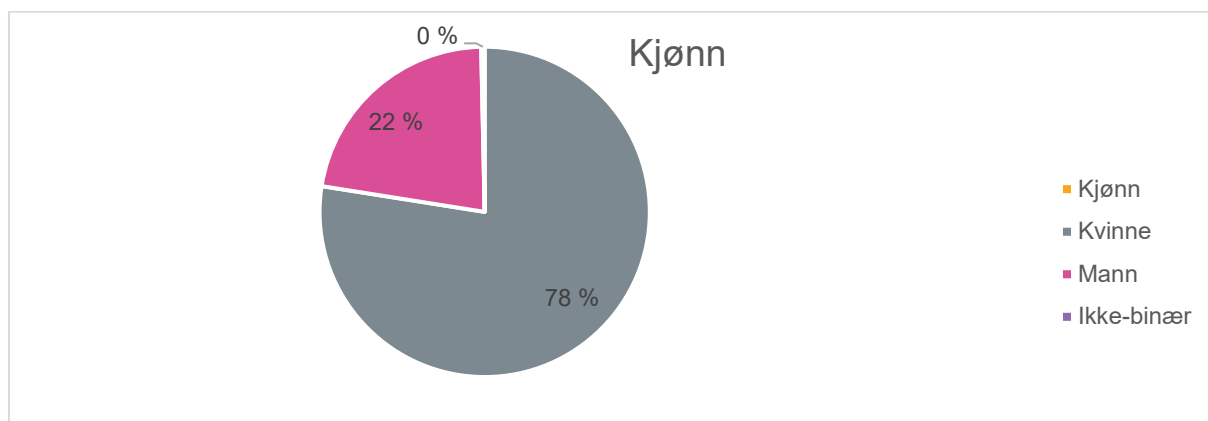

Kapitlet er organisert på følgende måte: Først presenteres generelle bakgrunnsvariabler som kjønn, statsborgerskap og botid i Norge. I dette ligger også beskrivelser av respondentenes livssituasjon og familieforhold. Dernext presenteres respondentenes egenvurdering av kunnskaper om norsk språk. Den største delen av statistikken er sentrert rundt respondentenes erfaringer med stemmerett og valg i Norge. I denne delen spurte vi blant annet om respondentenes erfaringer med å benytte stemmeretten, om hvordan de mottok informasjon om valget og om hvor god de mener informasjonen i Norge er, når det gjelder valg og stemmerett.

DESKRIPTIV STATISTIKK/BAKGRUNNSVARIABLER

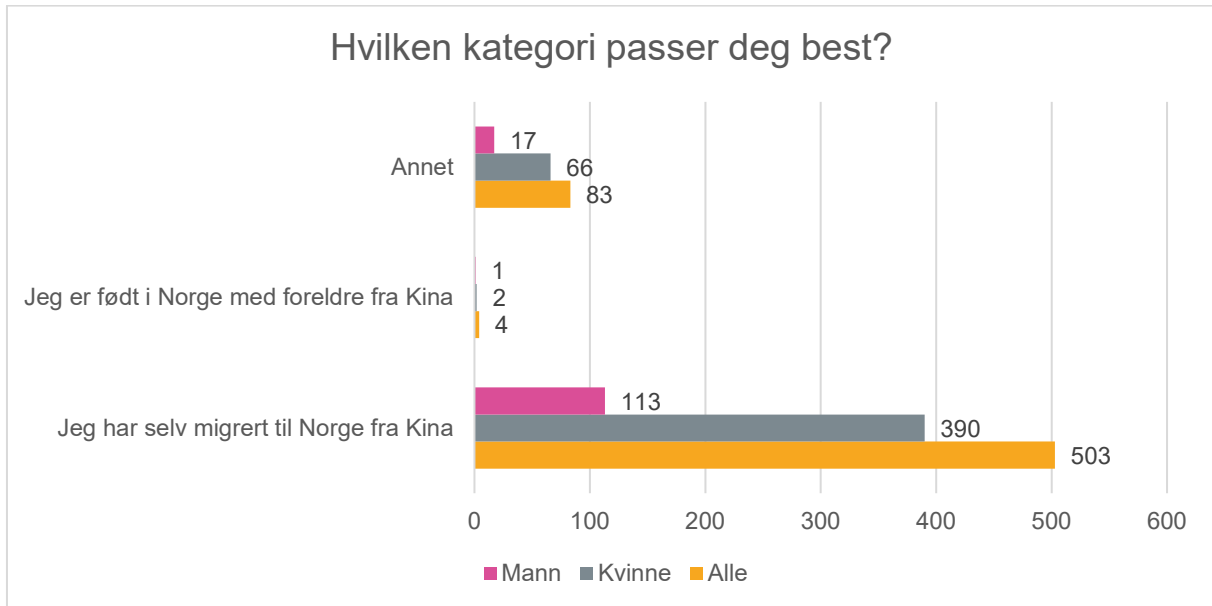
NCWA formidlet spørreskjemaet til sine medlemmer og assosierte. I alt ble skjemaet delt med 2000 personer, hvorav 591 valgte å besvare. Dette gir en svarprosent på 30 %. Ifølge SSBs rapport (Kleven & Corneliusen, 2023, s. 16) bodde det ved kommunestyrevalget 8890 personer i Norge med tilhørighet til Kina. Av disse er 4310 norske statsborgere med innvandrerstatus; 820 er norskfødte med innvandrerforeldre og 3760 er utenlandske statsborgere. Selv om utvalget vårt er lite, speiler det totalt sett godt den totale populasjonen. Besvarelsene (Figur 1) fordeler seg på følgende måte: Kvinner = 458 respondenter; Menn = 131 respondenter; ikke-binære = 2 respondenter.

ANTALL RESPONDENTER OG FORDELING AV KJØNN, MIGRASJONSBAGRUNN

Figur 1: Andel kvinner og menn som har besvart undersøkelsen. Kvinner: 458 respondenter; Menn: 131 respondenter. 2 ikke-binære.

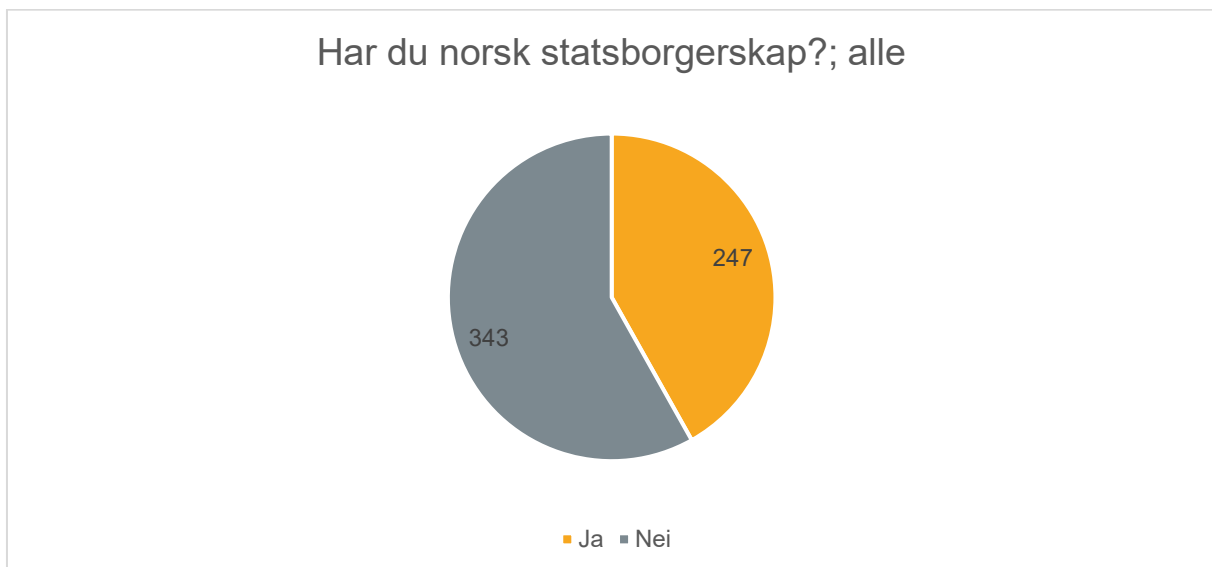
Respondentene ble også bedt om å oppgi om de selv har migrert til Norge fra Kina eller om de er født i Norge med foreldre fra Kina. Spørreskjemaet tok også høyde for at noen respondenter ikke relaterte seg til disse to alternativene, og hadde kategorien «Annet» som alternativ. 503 respondenter oppga at de selv har migrert til Norge; 4 oppga at de er født i Norge og 83 respondenter krysset av for «annet»-kategorien (Figur 2).

Figur 2: Fordelingen av respondenter som selv har migrert til Norge fra Kina (503); respondenter som er født i Norge med foreldre fra Kina (4); og respondenter som har oppgitt «annet» som alternativ (83).

STATSBORGERSKAP OG BOTID I NORGE

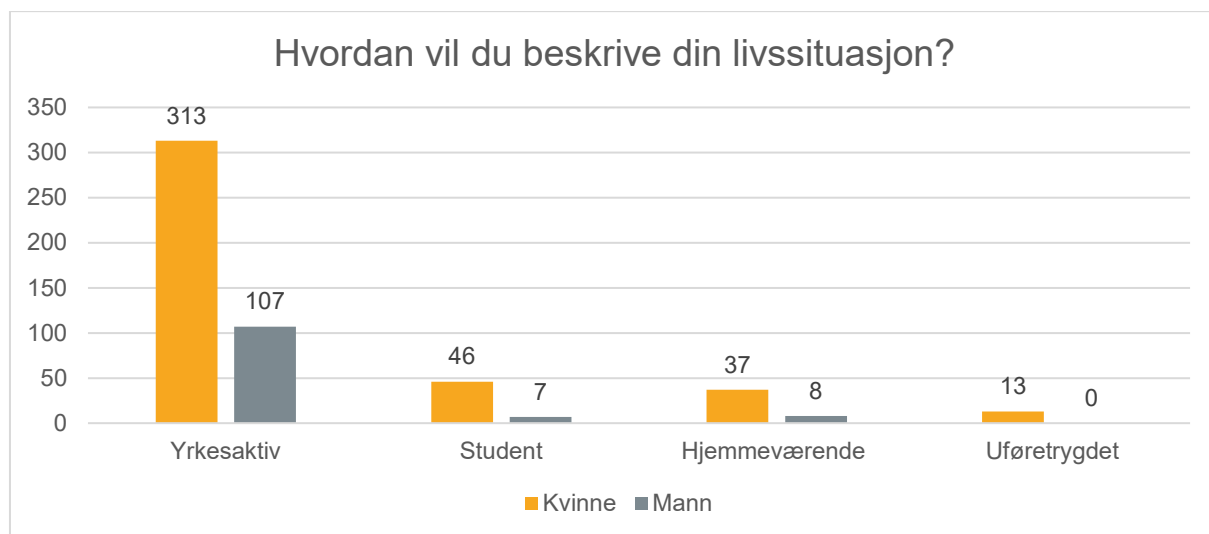
I kartleggingen av respondentenes bakgrunn ble de bedt om å oppgi om de har norsk statsborgerskap. Totalt svarte 247 respondenter ja og 343 nei (Figur 3).

Figur 3: Fordelingen av respondentenes oppgitte status som statsborgere i Norge. Ja = 247 respondenter, Nei = 343 respondenter.

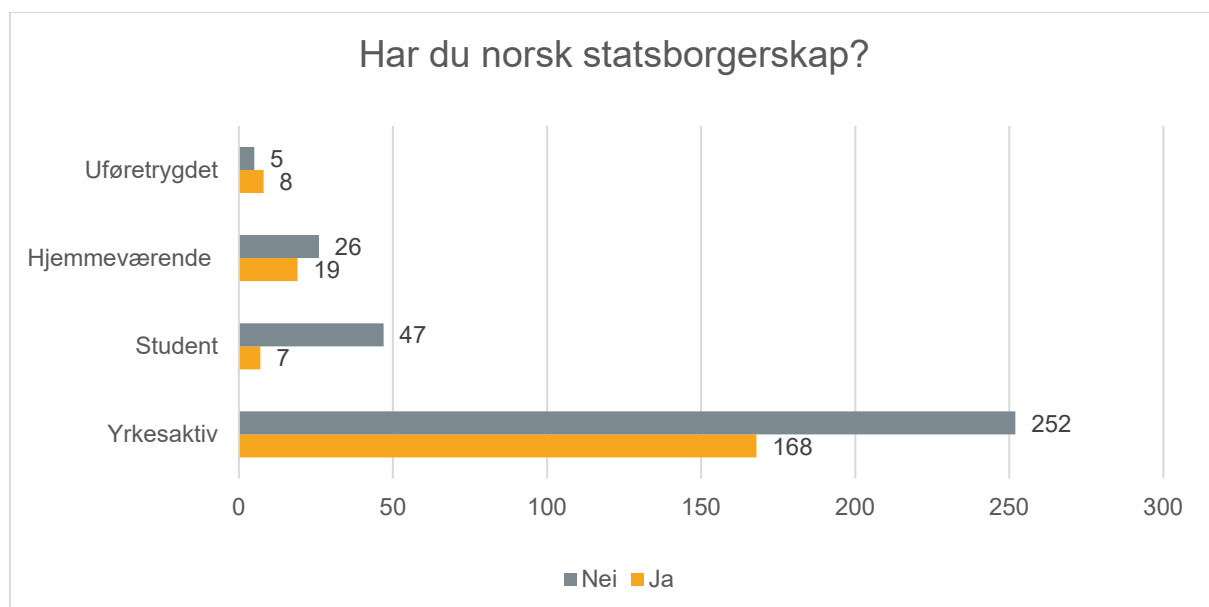
LIVS- OG FAMILIESITUASJON

For å få et helhetlig statistisk bilde av respondentenes bakgrunn og hjemmesituasjon, ble de også bedt om å krysse av for kategorier knyttet til jobb- og hjemmesituasjon. Alternativene respondentene kunne velge mellom er «yrkesaktiv», «student», «hjemmeværende», og «uføretrygdet» (Figur 4).

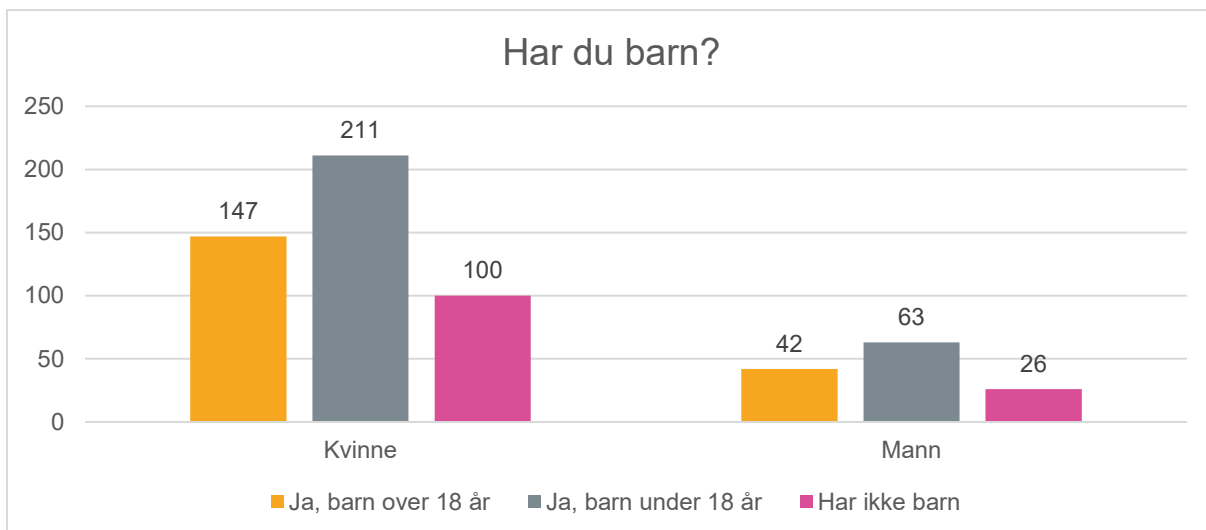
Figur 4: Fordelingen av respondentenes oppgitte livssituasjon fordelt på kategoriene «yrkesaktiv», «student», «hjemmeværende» og «uføretrygdet».

Totalt oppga 420 respondenter at de er yrkesaktive (313 kvinner, 107 menn); 55 at de er studenter (46 kvinner, 7 menn); 45 at de er hjemmeværende (37 kvinner, 8 menn); 13 at de er uføretrygdet (13 kvinner). Disse variablene ble deretter sett opp statsborgerskap (Figur 5).

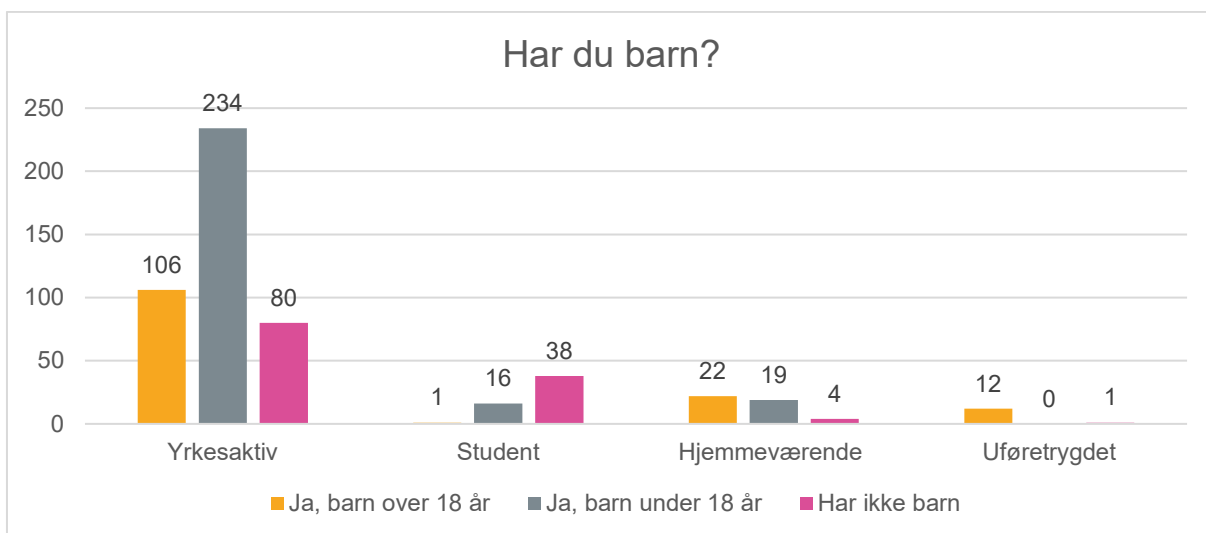
Figur 5: Respondentenes svar på om de har norsk statsborgerskap fordelt på kategoriene «yrkesaktiv», «student», «hjemmeværende» og «uføretrygdet».

Respondentene ble også bedt om å oppgi om de hadde barn. Her kunne de velge mellom «Ja, barn over 18 år», «Ja, barn under 18 år» og «Har ikke barn» (figur 6). Totalt svarte 189 at de har barn over 18 år; 275 at de har barn under 18 år; og 128 at de ikke har barn.

Figur 6: Oversikt over respondentenes svar på om de har barn fordelt på kjønn.

Når vi ser spørsmålet om barn i sammenheng med livssituasjon (Figur 7) fordeler de fleste svarene seg blant de yrkesaktive. I denne gruppen oppgir 106 respondenter at de har barn over 18 år; 275 at de har barn under 18 år; og 128 at de ikke har barn (Tabell 1).

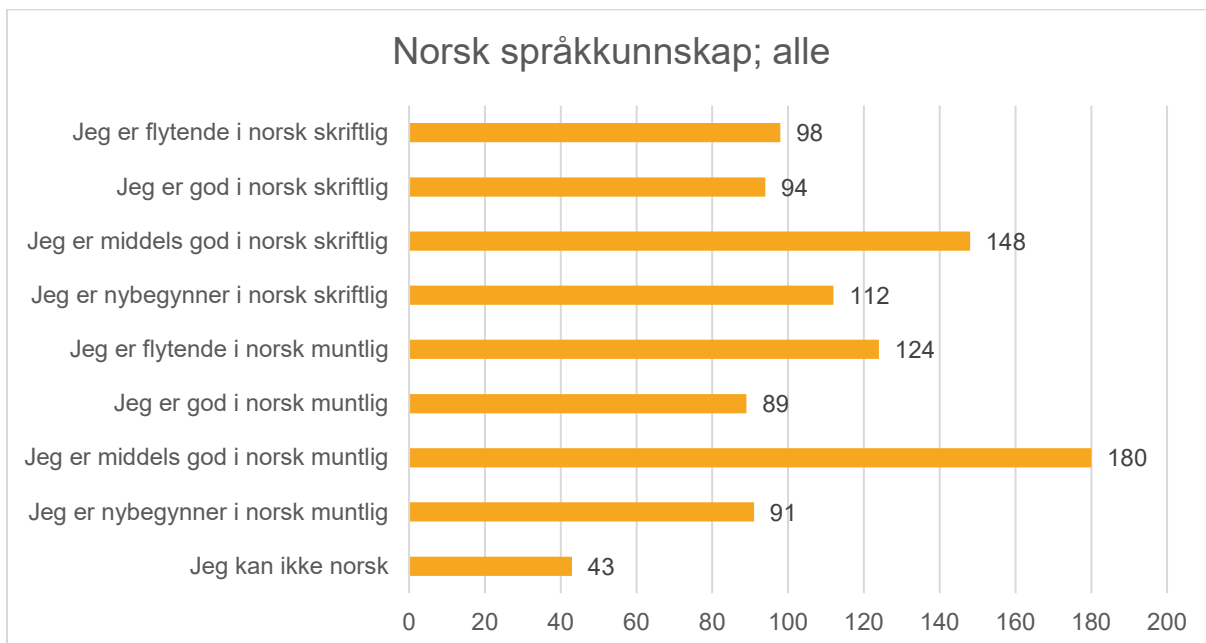
Figur 7: Oversikt over respondentenes svar på om de har barn fordelt på livssituasjonskategorier

Tabell 1: Sammenheng mellom barn og respondentenes livssituasjon.

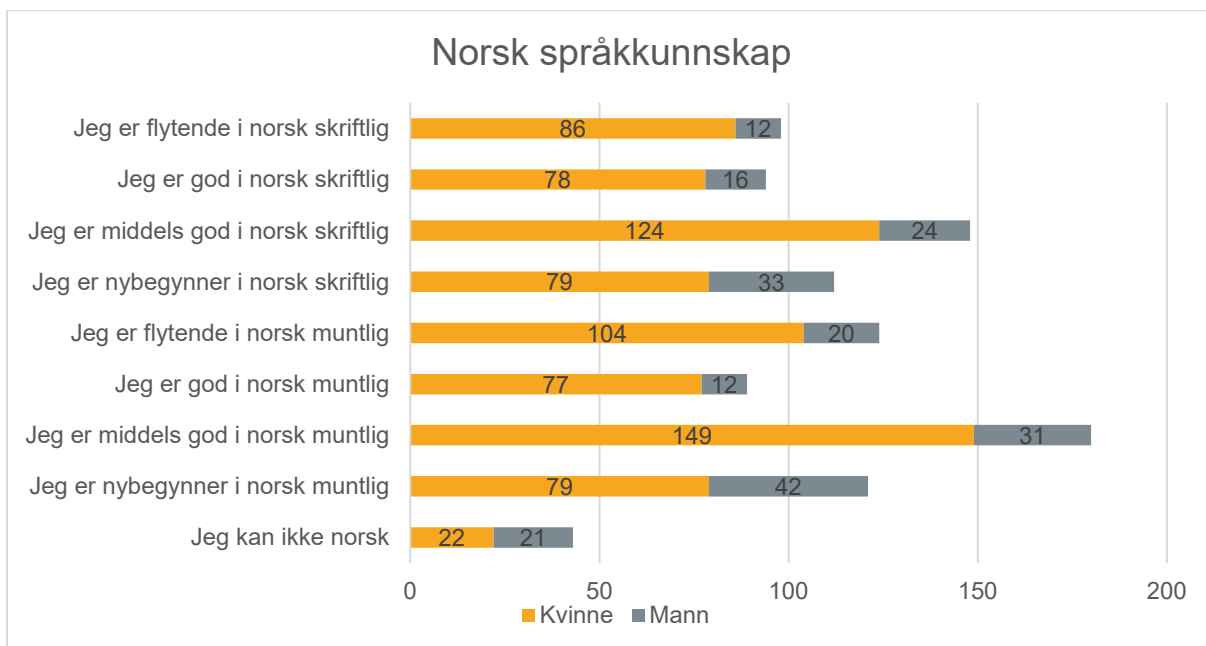
Har du barn?			
Livssituasjon	Ja, barn over 18 år	Ja, barn under 18 år	Har ikke barn
Yrkesaktiv	106 (17.94 %)	234 (39.59 %)	80 (13.54 %)
Student	1 (0.17 %)	16 (2.71 %)	38 (6.43 %)
Hjemmeværende	22 (3.72 %)	19 (3.21 %)	4 (0.68 %)
Uføretrygdet	12 (2.03 %)	0	1 (0.17 %)

NORSK SPRÅKKUNNSKAP

I undersøkelsen ble respondentene bedt om å vurdere sine kunnskaper i norsk, både skriftlig og muntlig (Figur 8, Figur 9; Tabell 2). Denne variabelen anser vi som sentral i det analytiske arbeidet for å få en større forståelse av respondentenes valgdeltakelse, noe vi også diskuterer i kapittel 3. En detaljert framstilling av tallene finnes i Tabell 2.

Figur 8: Oversikt over egenrapporterte norskkunnskaper, alle respondenter

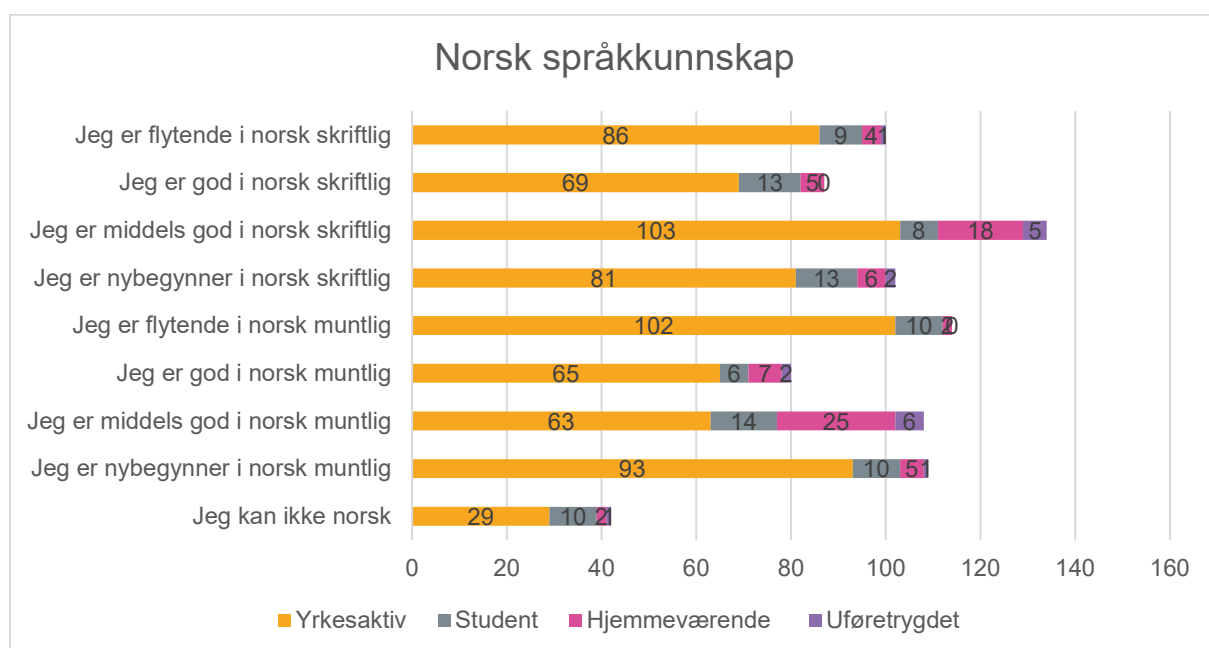

Figur 9: Oversikt over egenrapporterte norskkunnskaper fordelt på kjønn og nivå

Tabell 2: Detaljert oversikt over egenrapporterte norskkunnskaper fordelt på kjønn og nivå

Norsk språkkunnskap			
	Alle	Kvinne	Mann
Jeg kan ikke norsk	43	22 (3.72 %)	21 (3.55 %)
Jeg er nybegynner i norsk muntlig	91	79 (13.37 %)	42 (7.11 %)
Jeg er middels god i norsk muntlig	180	149 (25.21 %)	31 (5.25 %)
Jeg er god i norsk muntlig	89	77 (13.03 %)	12 (2.03 %)
Jeg er flytende i norsk muntlig	124	104 (17.60 %)	20 (3.38 %)
Jeg er nybegynner i norsk skriftlig	112	79 (13.37 %)	33 (5.58 %)
Jeg er middels god i norsk skriftlig	148	124 (20.98 %)	24 (4.06 %)
Jeg er god i norsk skriftlig	94	78 (13.20 %)	16 (2.71 %)
Jeg er flytende i norsk skriftlig	98	86 (14.55 %)	12 (2.03 %)

I analysen så vi disse tallene i lys av variablene kjønn (Figur 9 og Tabell 2) og livssituasjon (Figur 10; Tabell 3).

Figur 10: Oversikt over egenrapporterte norskkunnskaper fordelt på livssituasjon

Tabell 3: Detaljert oversikt over egenrapporterte norskkunnskaper fordelt på livssituasjon

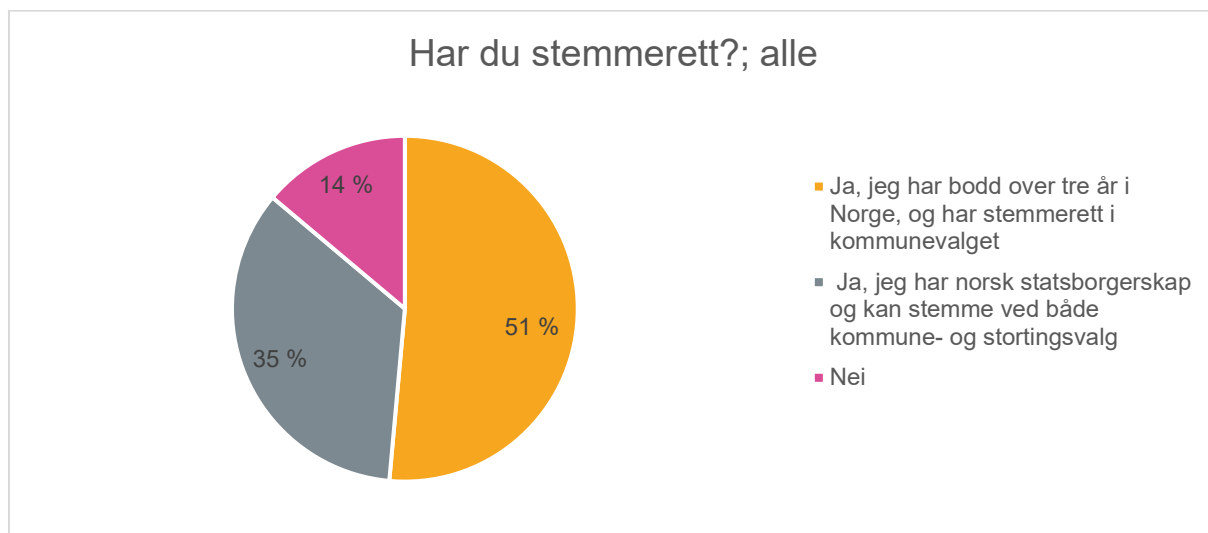
Norsk språkkunnskap					
	Alle	Yrkesaktiv	Student	Hjemmeværende	Uføretrygdet
Jeg kan ikke norsk	44	29	10	2	1
Jeg er nybegynner i norsk muntlig	121	93	10	5	1
Jeg er middels god i norsk muntlig	130	63	14	25	6
Jeg er god i norsk muntlig	89	65	6	7	2
Jeg er flytende i norsk muntlig	124	102	10	2	0
Jeg er nybegynner i norsk skriftlig	220	81	13	6	2
Jeg er middels god i norsk skriftlig	148	103	8	18	5
Jeg er god i norsk skriftlig	92	69	13	5	0
Jeg er flytende i norsk skriftlig	104	86	9	4	1

STEMMERETT OG VALGDELTAELSE

Den neste delen av undersøkelsen behandler spørsmål knyttet til stemmerett. Respondentene ble bedt om å oppgi om de har stemmerett, om de har benyttet seg av stemmeretten og hvor viktig de oppgir at de synes det er å benytte seg av stemmeretten. I tillegg ble respondentene spurt om hvordan de fikk informasjon om valget, hvor god de mener det offentlige informasjonen i Norge er når det gjelder valg og stemmerett, og til slutt hva de oppgir at de trenger for å benytte seg av stemmeretten ved neste valg. Til alle spørsmålene knyttet til stemmerett og valgdeltakelse hadde respondentene mulighet til å utdype meningen sin i langsvar. Langsvarene ble primært skrevet på kinesisk og ble oversatt til norsk ved hjelp av oversettelsesverktøyet *DeepL*. Langsvarene ble satt opp mot de statistiske resultatene og vil bli trukket fram og diskutert i kapittel 3.

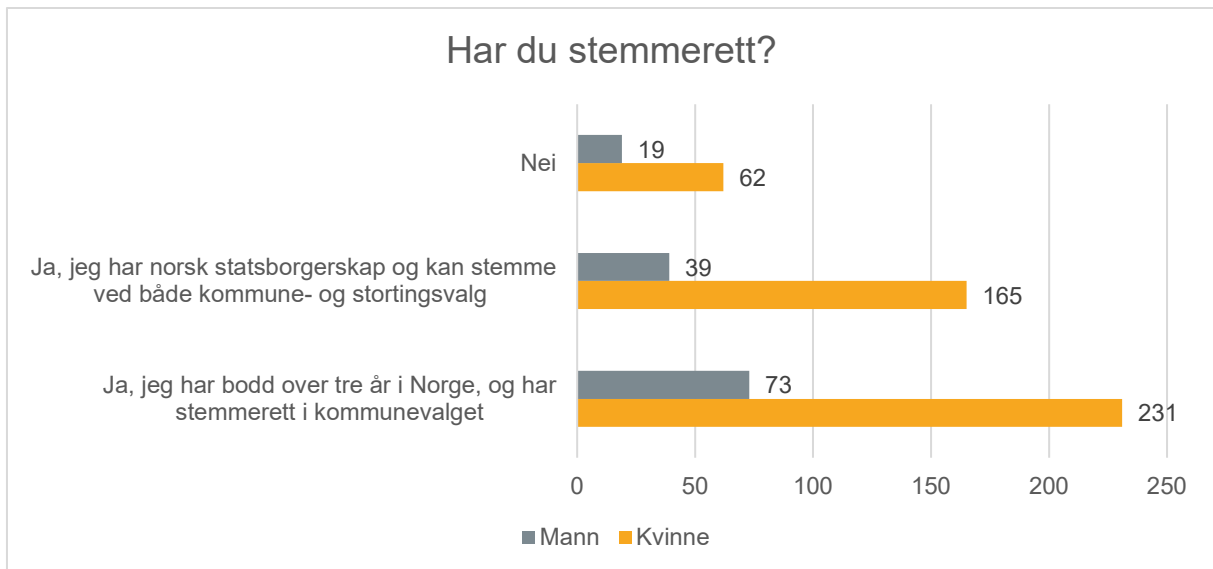
STEMMERETT OG UTØVELSE AV STEMMERETT VED KOMMUNEVALGET 2023

Totalt oppga 509 respondenter at de har stemmerett. Av disse oppga 304 at de har bodd over tre år i Norge og har stemmerett i kommunevalget, mens 205 oppga at de har norsk statsborgerskap og har stemmerett ved både kommune- og stortingsvalg. 82 respondenter svarte at de ikke har stemmerett. (Figur 11)

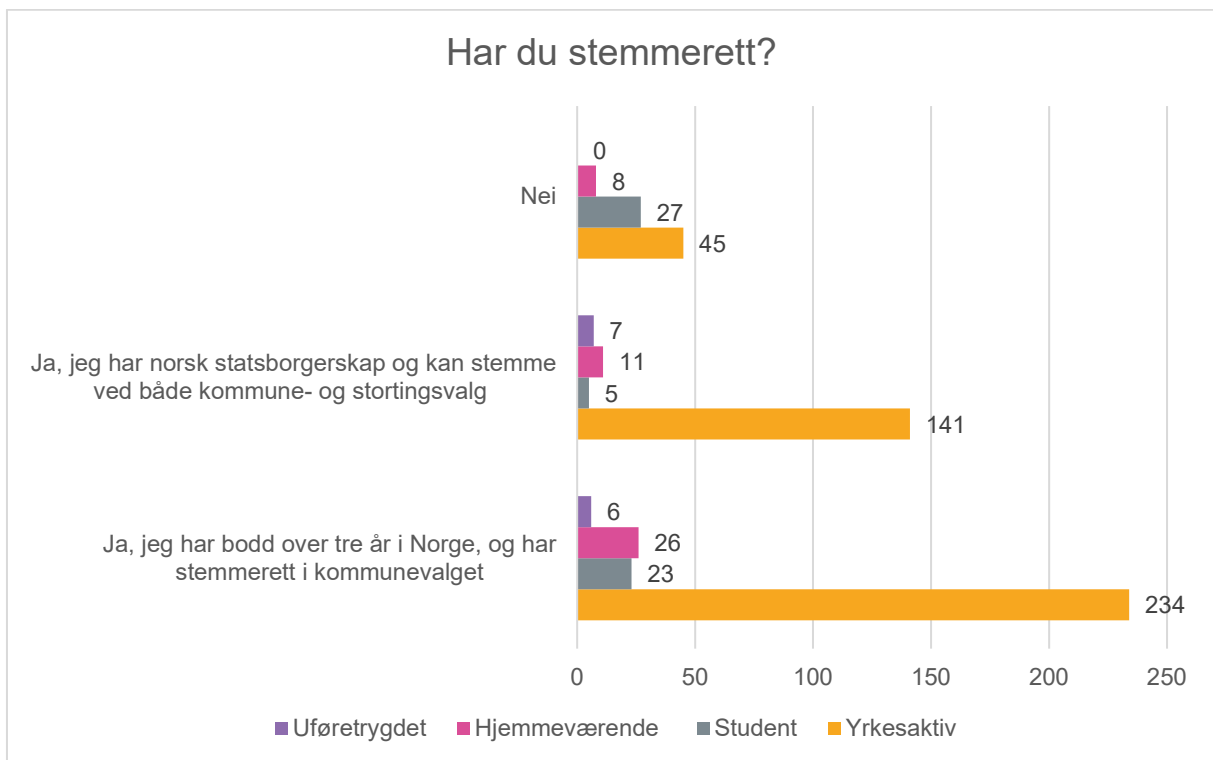

Figur 11: Oversikt over stemmeberettigede blant respondentene.

Antallet stemmeberettigede ble sett opp mot variablene kjønn (Figur 12) og livssituasjon (Figur 13). Mot variabelen kjønn svarte 19 menn og 62 kvinner «nei» på spørsmålet om de har stemmerett. 39 menn og 165 kvinner oppga at de har norsk statsborgerskap og kan stemme ved både kommune- og stortingsvalg. 73 menn og 231 kvinner oppga at de har bodd over tre år i Norge og har stemmerett ved kommunevalget (Figur 13).

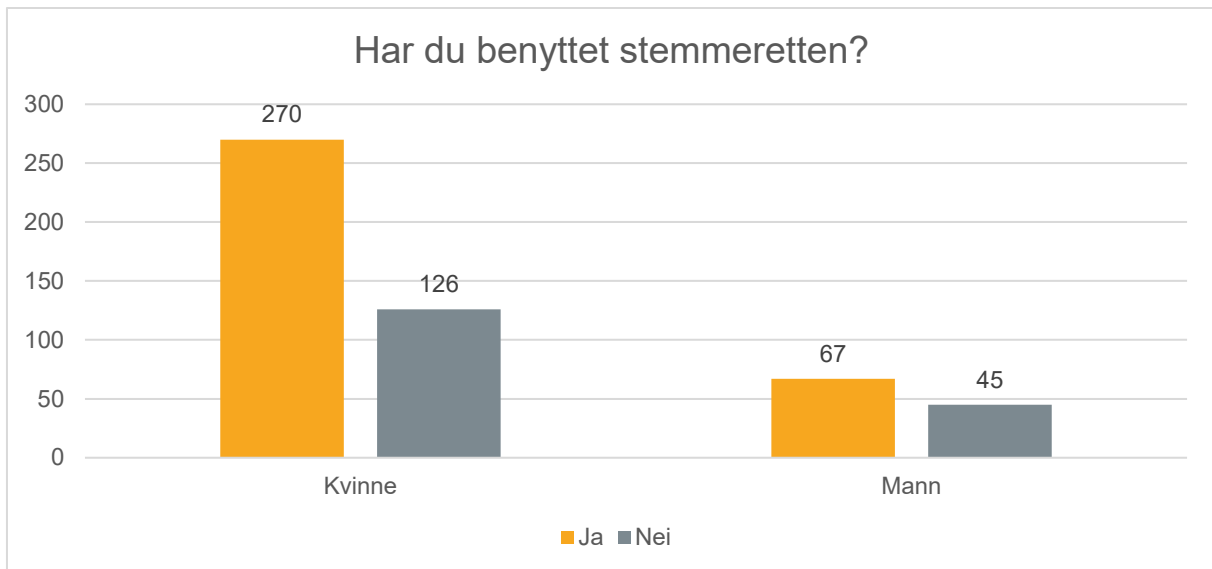

Figur 12: Oversikt over stemmeberettigede blant respondentene fordelt etter kjønn.

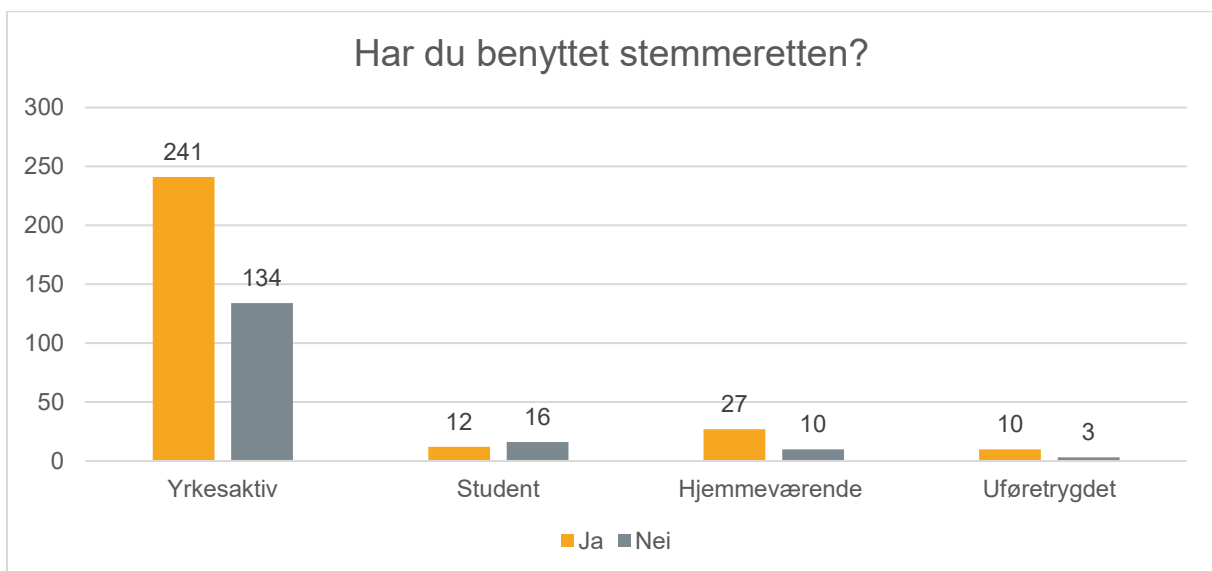
Figur 13: Oversikt over stemmeberettigede blant respondentene fordelt etter livssituasjon.

338 respondenter svarte ja på spørsmålet om de har benyttet stemmeretten, mens 171 svarte nei. Av disse svarte 270 kvinner og 67 menn ja, mens 126 kvinner og 45 menn svarte nei (Figur 14).

Figur 14: Oversikt over respondenter som oppgir at de har benyttet stemmeretten blant fordelt etter kjønn.

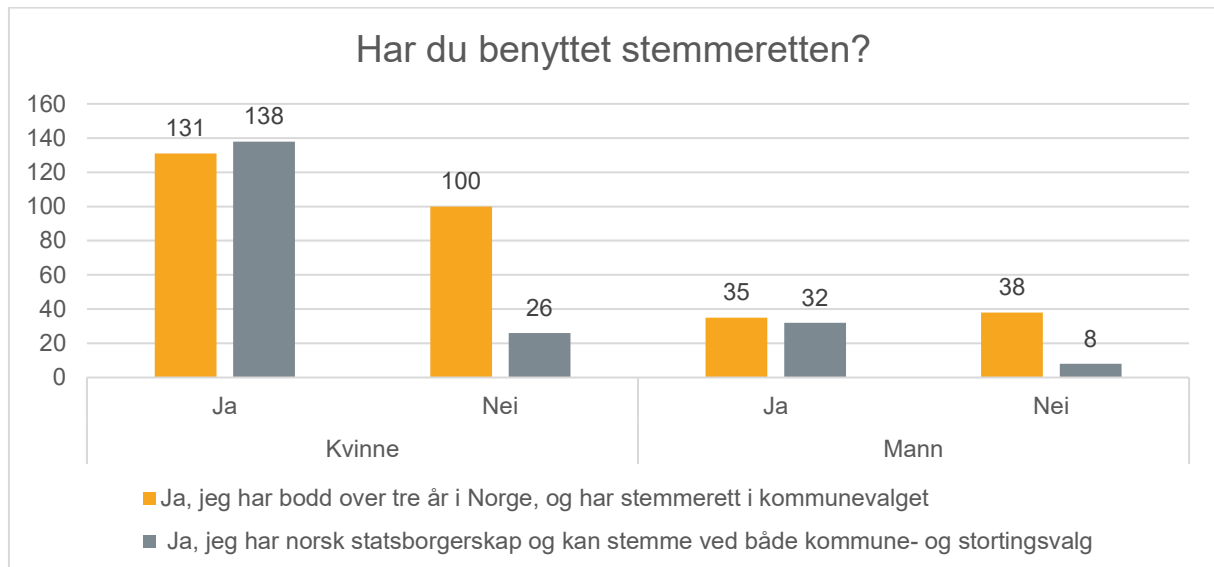
Spørsmålet om respondentene har benyttet stemmeretten sin ble også sett opp mot bakgrunnsvariabelen livssituasjon (Figur 15). Her utgjør yrkesaktive en klar overvekt av flertallet (241 svarte ja, 134 svarte nei), men dette skyldes i stor grad at yrkesaktive utgjør størsteparten av respondentene. Blant de resterende kategoriene fordeler det seg som følger: Student = 12 ja, 16 nei; Hjemmeværende = 27 ja, 10 nei; og uføretrygdet = 10 ja og 3 nei.

Figur 15: Oversikt over respondenter som oppgir at de har benyttet stemmeretten blant fordelt etter livssituasjon.

Fordelingen av svarene ble også sett i sammenheng med botid i Norge og hvorvidt respondenten har stemmerett ved kommunevalget eller både kommune- og stortingsvalg (Figur 16). Blant kvinner som har benyttet stemmeretten oppga 131 at de har bodd over 3 år i Norge og har stemmerett ved kommunevalget, mens 138 har statsborgerskap og kan stemme ved både kommune- og stortingsvalg. Blant

de 126 som svarte nei på om de har benyttet stemmeretten oppga 100 at de har stemmerett ved kommunevalget og 26 at de har statsborgerskap og har stemmerett ved både kommune- og stortingsvalg. Blant mennene svarte 67 ja på spørsmålet om de har benyttet stemmeretten (35 har stemmerett ved kommunevalg; 32 ved både kommune- og stortingsvalg) og 46 nei (38 av disse har stemmerett ved kommunevalg; 8 ved både kommune- og stortingsvalg).

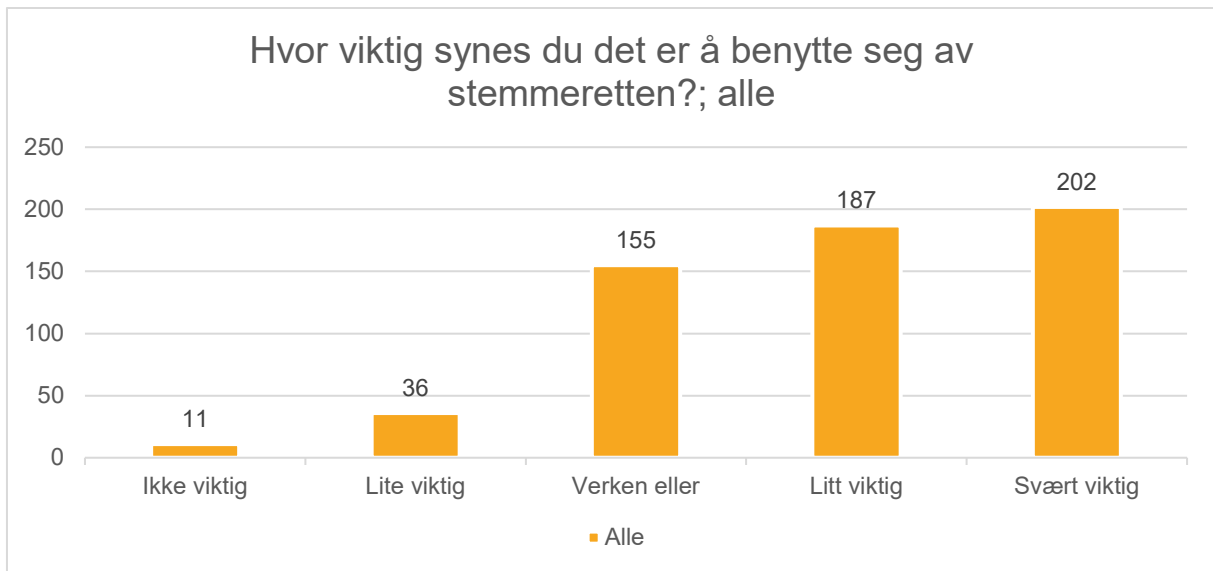
Figur 16: Oversikt over respondenter som oppgir at de har benyttet stemmeretten blant fordelt etter botid og stemmerett ved enten kommunevalg eller både kommune- og stortingsvalg.

VIKTIGHET AV Å BENYTTET STEMMERETTEN OG INFORMASJON OM VALGET

De siste spørsmålene om stemmerett omhandler respondentenes egen oppfatning av viktigheten av å benytte stemmeretten sin. Her ble også respondentene spurt om hvor god de mener den offentlige informasjonen i Norge er, når det gjelder valg og stemmerett. Til slutt ble respondentene spurt om hva de trenger for å benytte seg av stemmeretten ved neste valg.

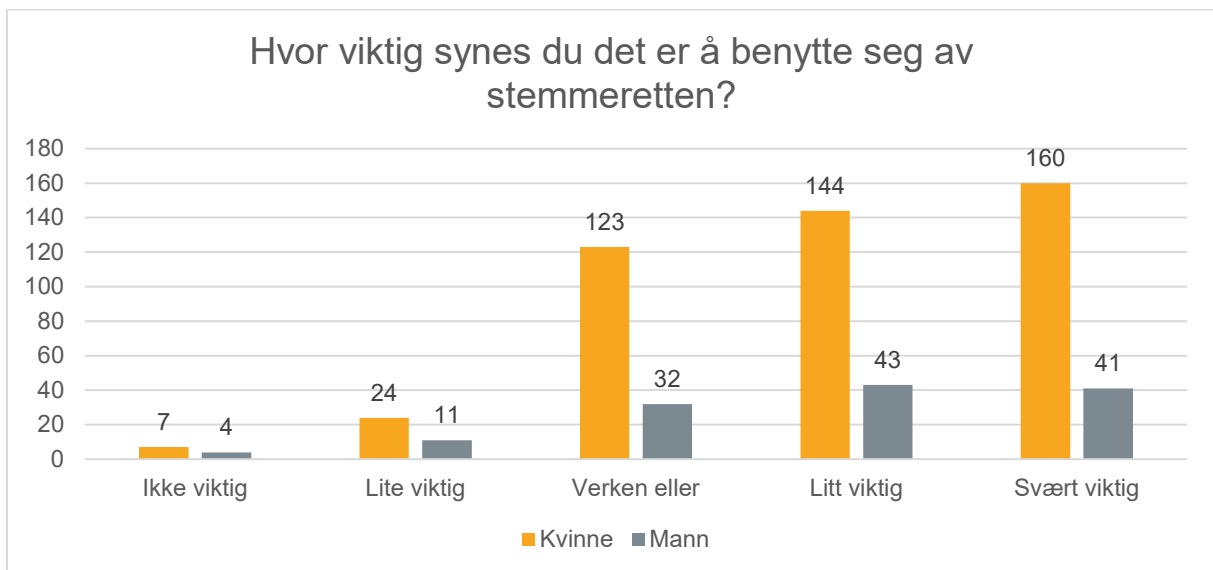
VIKTIGHETEN AV Å BENYTTET STEMMERETTEN

På spørsmål om hvor viktig respondentene synes det er å benytte seg av stemmeretten (Figur 17) oppga de fleste at de mener dette er svært viktig (202 respondenter) eller litt viktig (187 respondenter). 155 respondenter svarte «verken eller», 36 svarte «lite viktig» og 11 respondenter svarte «ikke viktig» på spørsmålet om viktigheten av å benytte stemmeretten. Dette var et av spørsmålene der mange respondenter ga utfyllende frsvar i spørreskjemaet, og vil bli diskutert i kapittel 3.

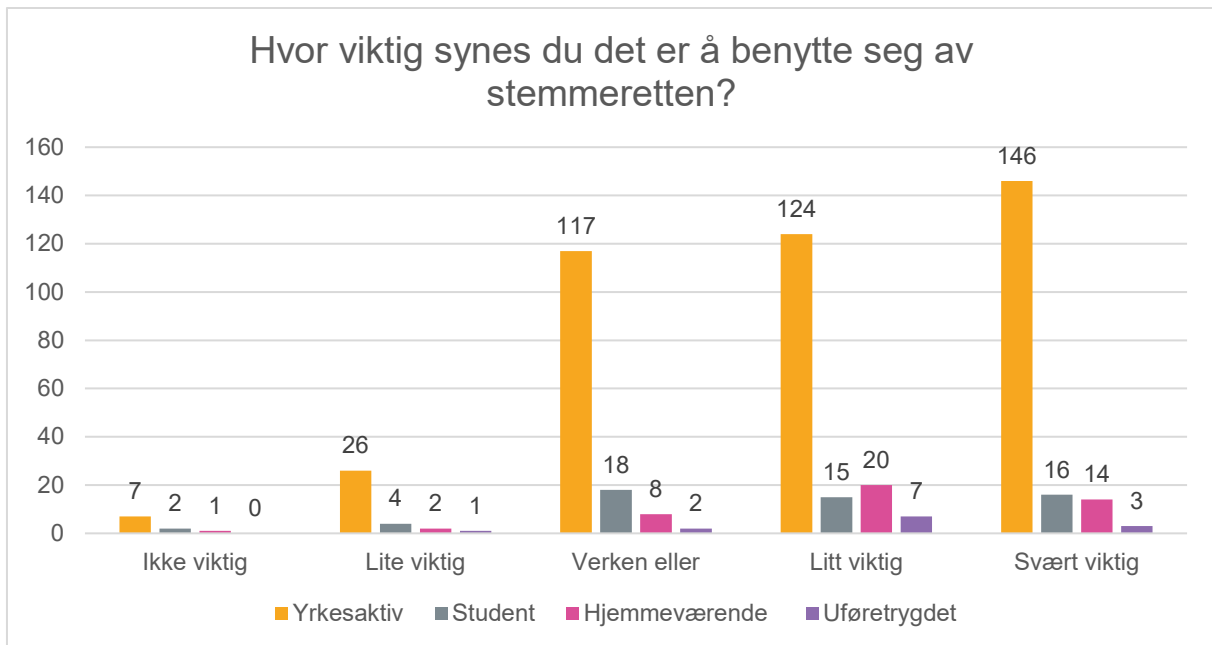
Figur 17: Oversikt over respondentenes oppfatning av viktigheten av å benytte stemmeretten.

Det samme spørsmålet ble sett opp mot variabelen kjønn (Figur 18) og livssituasjon (Figur 19). Sammenlagt er svarmønstrene til både kvinnene og mennene relativt like og fordeler seg likt ut over søylediagrammet. Noen flere menn svarte «litt viktig» enn «svært viktig» på spørsmålet, men siden utvalget er lite trekker vi heller ingen slutninger basert på dette. Svarene fordeler seg på følgende måte: *Svært viktig* = 160 kvinner og 41 menn; *litt viktig* = 144 kvinner og 43 menn; *verken eller* = 123 kvinner og 32 menn; *lite viktig* = 24 kvinner og 11 menn; *ikke viktig* = 7 kvinner og 4 menn.

Figur 18: Oversikt over respondentenes oppfatning av viktigheten av å benytte stemmeretten fordelt etter variabelen kjønn

I lys av variabelen livssituasjon er overvekten av respondentene yrkesaktive. Blant de resterende gruppene (student, hjemmeværende og uføretrygdede) fordeler de fleste svarene seg på alternativene «svært viktig», «litt viktig» og «verken eller» (Figur 19; Tabell 4).

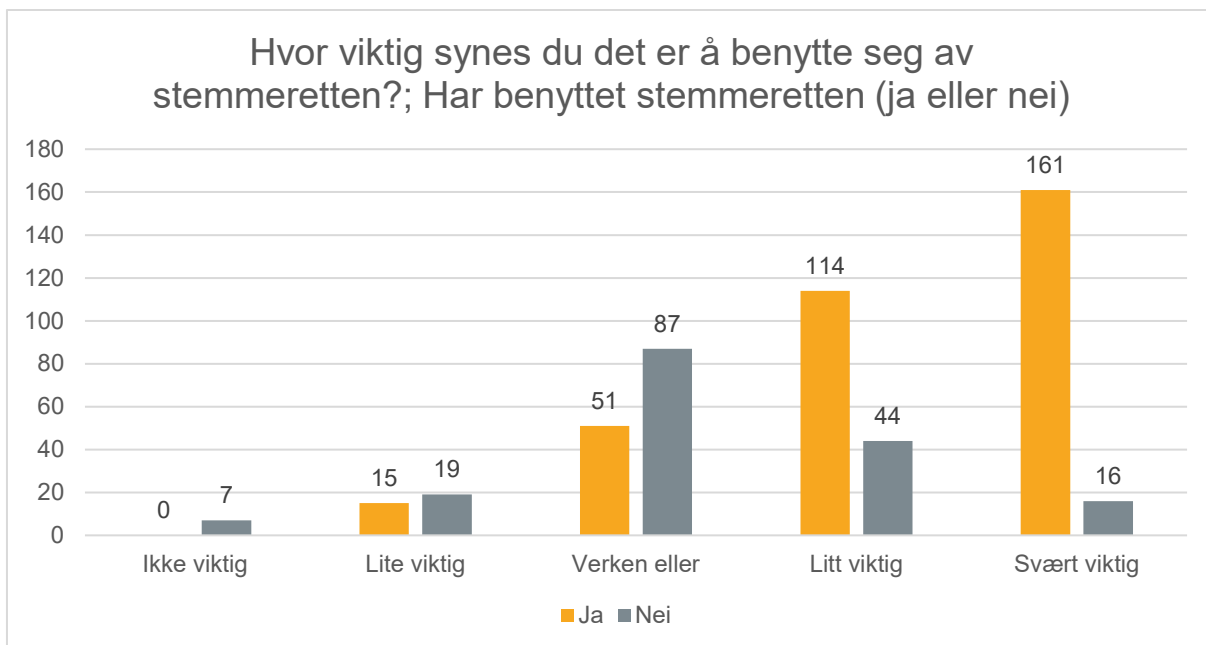

Figur 19: Oversikt over respondentenes oppfatning av viktigheten av å benytte stemmeretten fordelt etter variabelen livssituasjon

Tabell 4: Oversikt over svarfordelingen på spørsmålet «Hvor viktig synes du det er å benytte seg av stemmeretten» i lys av variabelen livssituasjon.

Hvor viktig synes du det er å benytte seg av stemmeretten?					
	Alle	Yrkesaktiv	Student	Hjemmeværende	Uføretrygdet
Ikke viktig	11	7	2	1	0
Lite viktig	35	26	4	2	1
Verken eller	146	117	18	8	2
Litt viktig	170	124	15	20	7
Svært viktig	189	146	16	14	3

Spørsmålet om respondentenes mening om viktigheten av å benytte stemmeretten ble avslutningsvis sett i lys av svarene på om de har benyttet stemmeretten eller ei (Figur 20). Her ser vi hvordan forholdet mellom respondentenes oppfatning av viktigheten av stemmeretten er proporsjonalt med om de faktisk har benyttet seg av stemmeretten. På alternativet «svært viktig» har 161 brukt stemmeretten sin; 16 har ikke. På alternativet «litt viktig» har 114 brukt stemmeretten sin; 44 har ikke. På alternativet «verken eller» har 51 brukt stemmeretten; 87 har ikke. På alternativet «lite viktig» har 15 brukt stemmeretten; 19 har ikke. Ingen av respondentene som har benyttet stemmeretten har svart «ikke viktig», mens 7 har krysset av for dette alternativet.

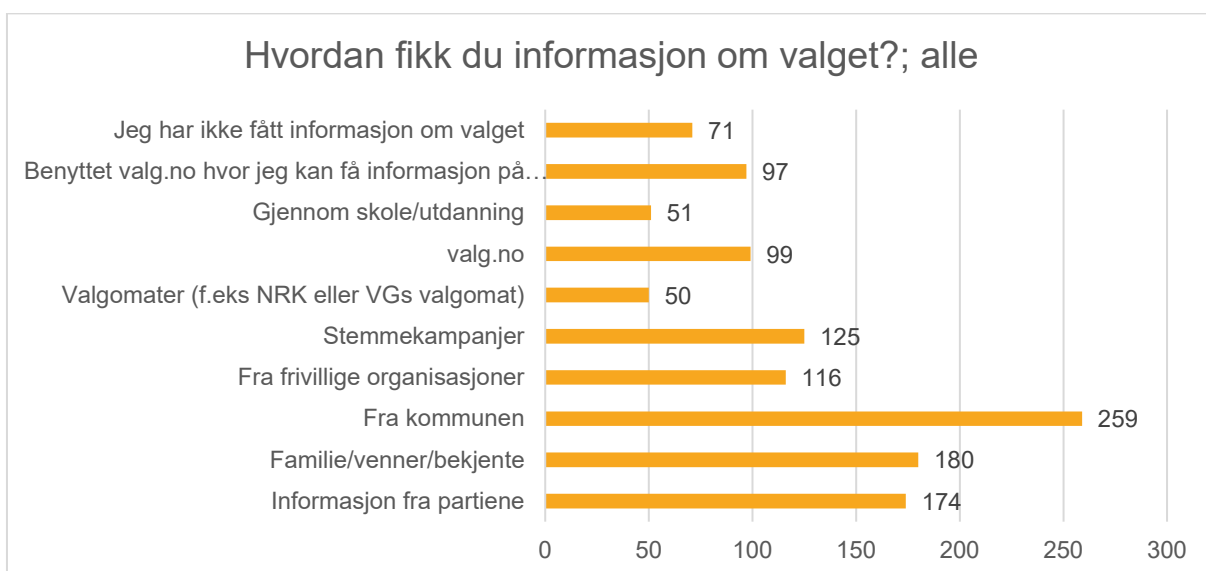

Figur 20: Oversikt over respondentenes oppfatning av viktigheten av å benytte stemmeretten fordelt etter om de har benyttet stemmeretten

INFORMASJON OM VALGET

De siste spørsmålene handler om hvordan respondentene fikk informasjon om valget, hvor god de mener den offentlige informasjonen om valg i Norge er og hva de opplever at de trenger for å benytte seg av stemmeretten ved neste valg.

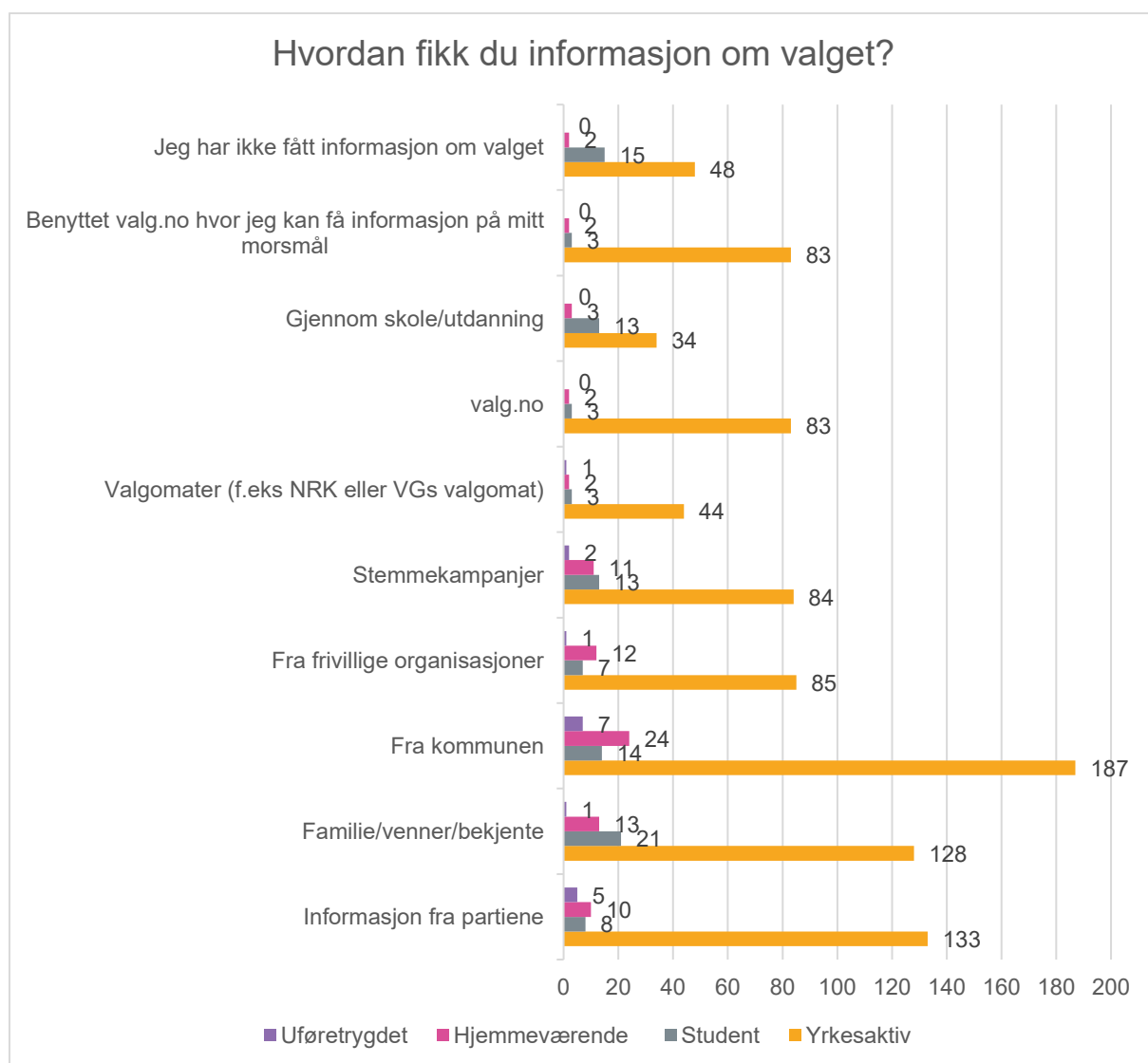
På spørsmålet om hvordan respondentene fikk informasjon om valget svarte et klart flertall at de har mottatt informasjon fra kommunen. Mange oppga også at de har mottatt informasjon via familie/venner/bekjente eller rett fra de ulike partiene (Figur 21). Tabell 5 viser oversikten over svarene i tillegg til hvordan svarene fordeler seg mellom kvinner og menn. Det samme spørsmålet ble sett i lys av variablene livssituasjon (Figur 22; Tabell 6) og stemmerett (Figur 23).

Figur 21: Oversikt som viser hvordan respondentene fikk informasjon om valget

Tabell 5: Detaljert oversikt som viser hvordan respondentene fikk informasjon om valget, fordelt etter kjønn.

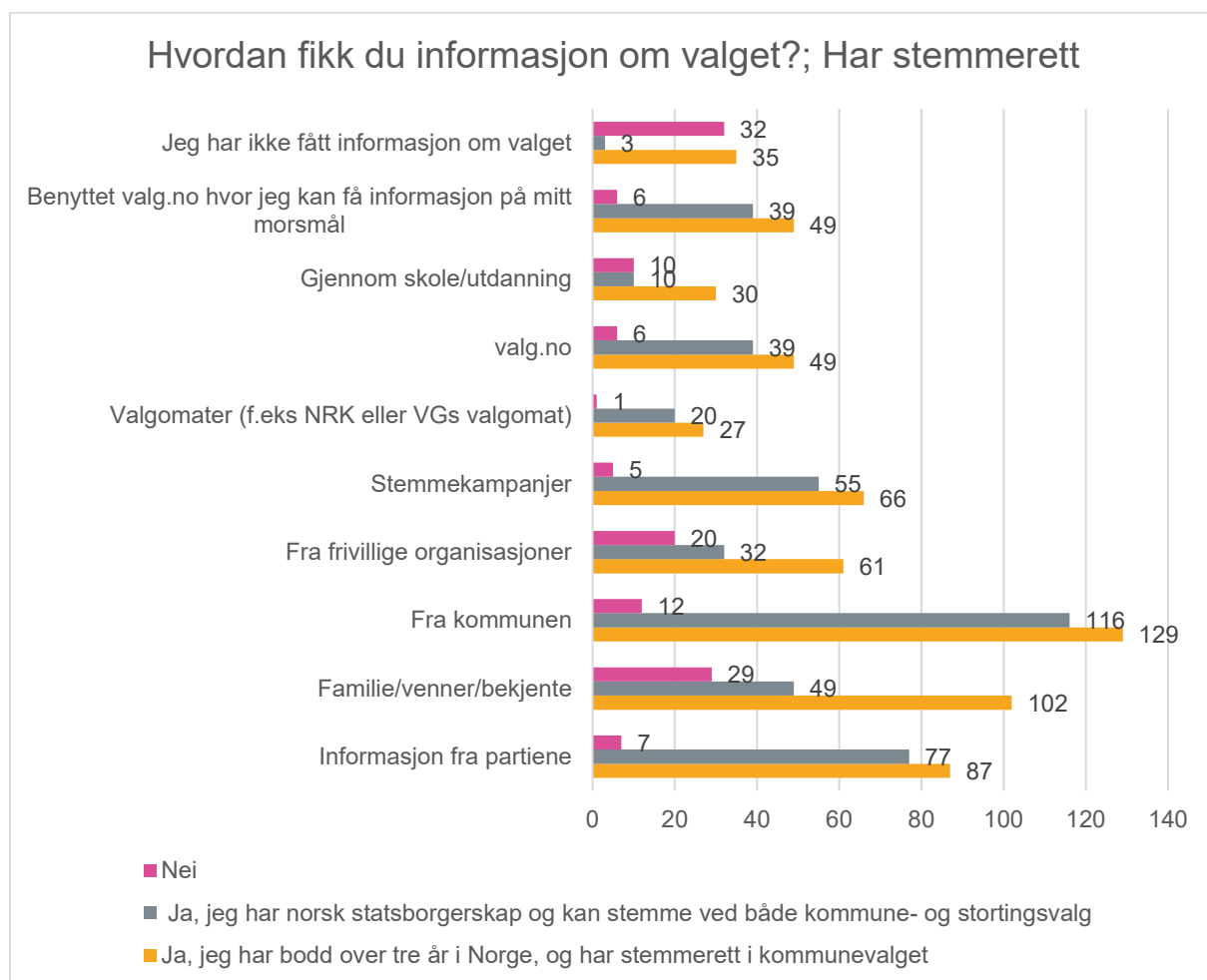
Hvordan fikk du informasjon om valget?			
	Alle	Kvinner	Menn
Informasjon fra partiene	174	140 (23.69 %)	34 (5.75 %)
Familie/venner/bekjente	180	145 (24.53 %)	35 (5.92 %)
Fra kommunen	259	205 (34.69 %)	54 (9.14%)
Fra frivillige organisasjoner	116	92 (15.57 %)	23 (3.89 %)
Stemmekampanjer	125	97 (16.42%)	27 (4.57%)
Valgomater (f.eks NRK eller VGs valgomat)	50	40 (6.77 %)	10 (1.69 %)
valg.no	99	73 (12.35 %)	26 (4.40 %)
Gjennom skole/utdanning	51	43 (7.28 %)	8 (1.35 %)
Benyttet valg.no hvor jeg kan få informasjon på mitt morsmål	97	73 (12.35 %)	26 (4.40 %)
Jeg har ikke fått informasjon om valget	71	48 (8.12 %)	22 (3.72 %)

Figur 22: Oversikt som viser hvordan respondentene fikk informasjon om valget sett i sammenheng med livssituasjon

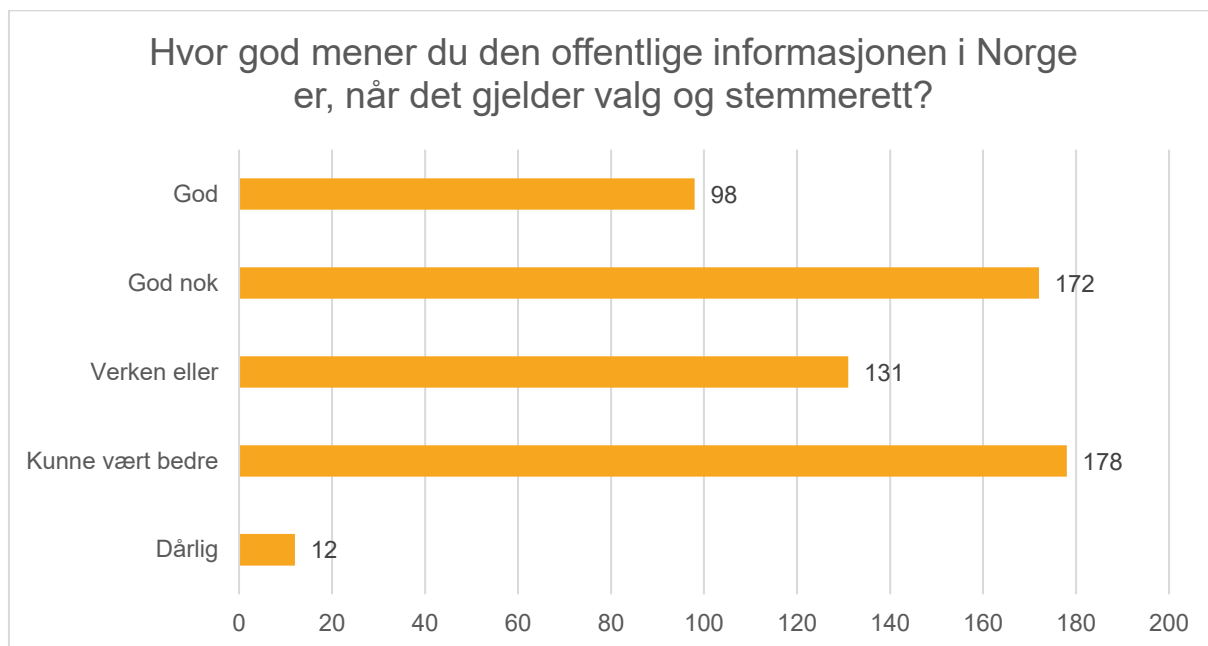
Tabell 6: Detaljert oversikt over hvordan respondentene fikk informasjon om valget sett i sammenheng med livssituasjon

Hvordan fikk du informasjon om valget?					
	Alle	Yrkesaktiv	Student	Hjemmeværende	Uføretrygdet
Informasjon fra partiene	174	133	8	10	5
Familie/venner/bekjente	180	128	21	13	1
Fra kommunen	259	187	14	24	7
Fra frivillige organisasjoner	115	85	7	12	1
Stemmekampanjer	124	84	13	11	2
Valgomater (f.eks NRK eller VGs valgomat)	50	44	3	2	1
valg.no	99	83	3	2	0
Gjennom skole/utdanning	51	34	13	3	0
Benyttet valg.no hvor jeg kan få informasjon på mitt morsmål	99	83	3	2	0
Jeg har ikke fått informasjon om valget	70	48	15	2	0

Figur 23: Oversikt som viser hvordan respondentene fikk informasjon om valget sett i sammenheng med om de har stemmerett, og om de kan stemme ved kommunevalget eller både kommune- og stortingsvalg.

På spørsmålet om hvor god respondentene mener den offentlige informasjonen i Norge er når det gjelder valg og stemmerett kunne de velge mellom alternativene «dårlig», «kunne vært bedre», «verken eller», «god nok» eller «god». Her fordeler svarene seg jevnt utover (Figur 24; Tabell 7).

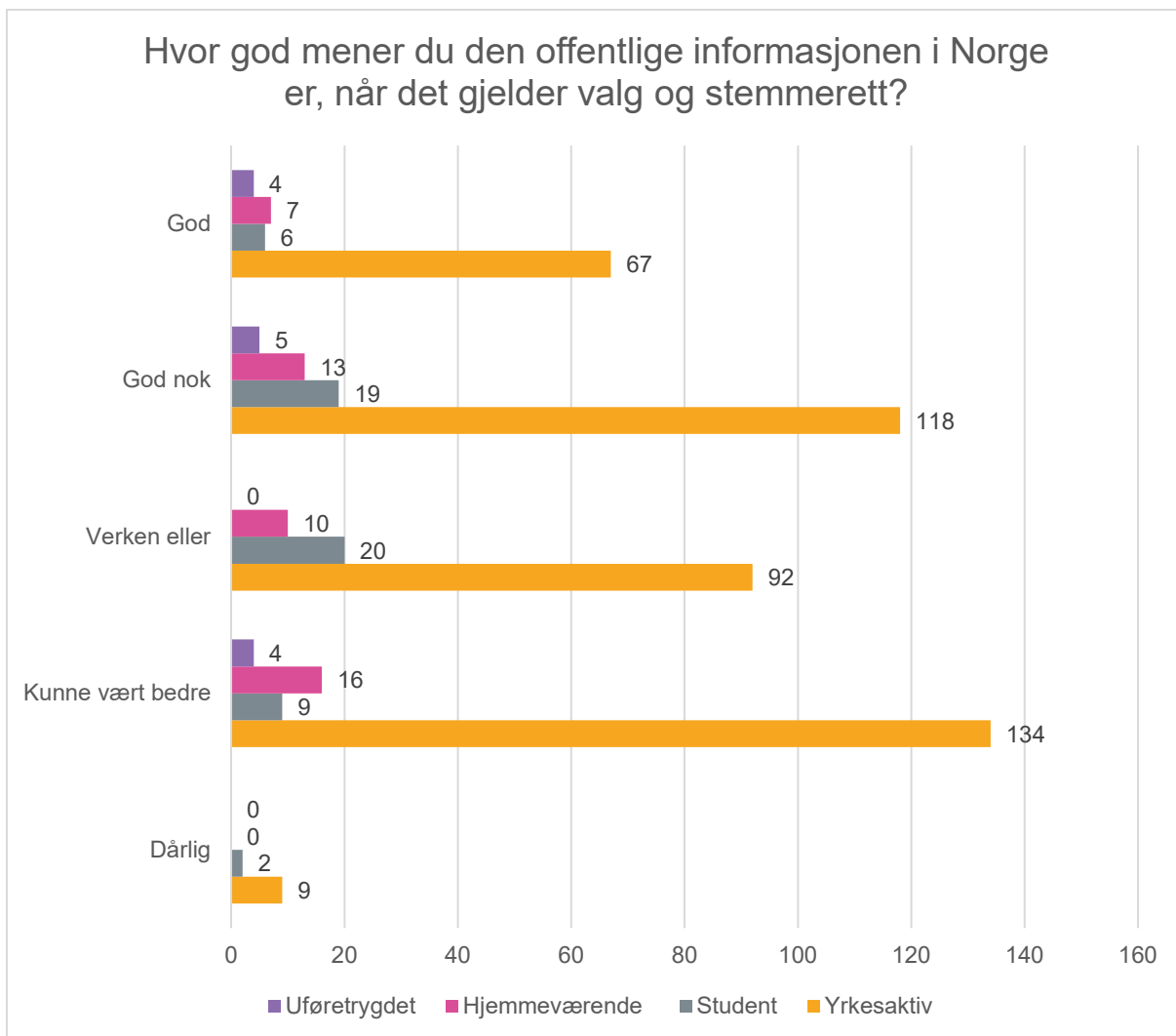

Figur 24: Oversikt som viser hvor god respondentene mener at den offentlige informasjonen i Norge er når det gjelder valg og stemmerett

Tabell 7: Detaljert oversikt over fordelingen av svar på hvor god informasjon respondentene mener den offentlige informasjonen i Norge er når det gjelder valg og stemmerett, fordelt etter kjønn.

Hvor god mener du den offentlige informasjonen i Norge er, når det gjelder valg og stemmerett?			
	Alle	Kvinner	Menn
Dårlig	12	6 (1.02 %)	6 (1.02 %)
Kunne vært bedre	178	142 (24.02 %)	35 (5.92 %)
Verken eller	131	100 (16.92 %)	30 (5.08 %)
God nok	172	134 (22.68 %)	38 (6.43 %)
God	98	76 (12.86 %)	22 (3.72 %)

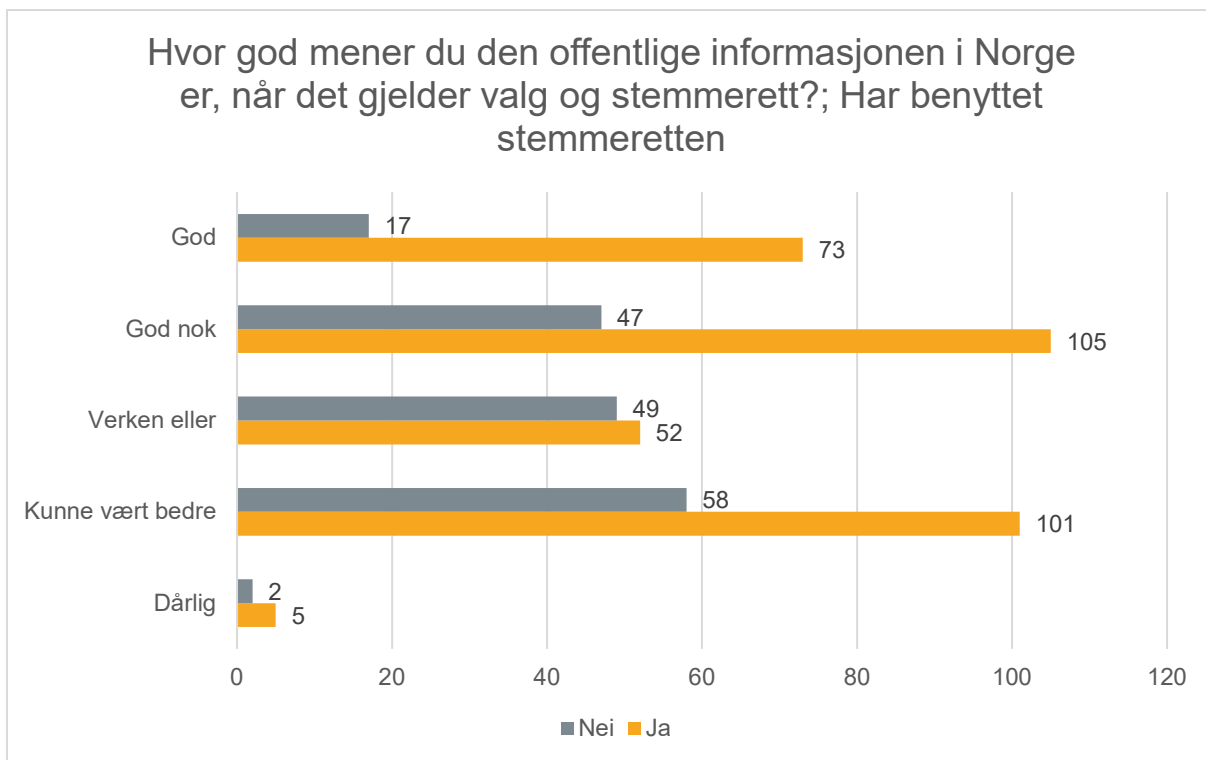
Det samme spørsmålet ble sett i lys av variablene livssituasjon (Figur 25; Tabell 8) og «har benyttet stemmerett» (Figur 26; Tabell 9)

Figur 25: Oversikt som viser hvor god respondentene mener at den offentlige informasjonen i Norge er når det gjelder valg og stemmerett, fordelt etter livssituasjon

Tabell 8: Detaljert oversikt over hvor god respondentene mener at den offentlige informasjonen i Norge er når det gjelder valg og stemmerett, fordelt etter livssituasjon

Hvor god mener du den offentlige informasjonen i Norge er, når det gjelder valg og stemmerett?					
	Alle	Yrkesaktiv	Student	Hjemmeværende	Uføretrygdet
Dårlig	11 (1.86 %)	9	2	0	0
Kunne vært bedre	163 (27.58 %)	134	9	16	4
Verken eller	122 (20.64 %)	92	20	10	0
God nok	155 (26.23%)	118	19	13	5
God	84 (14.21 %)	67	6	7	4

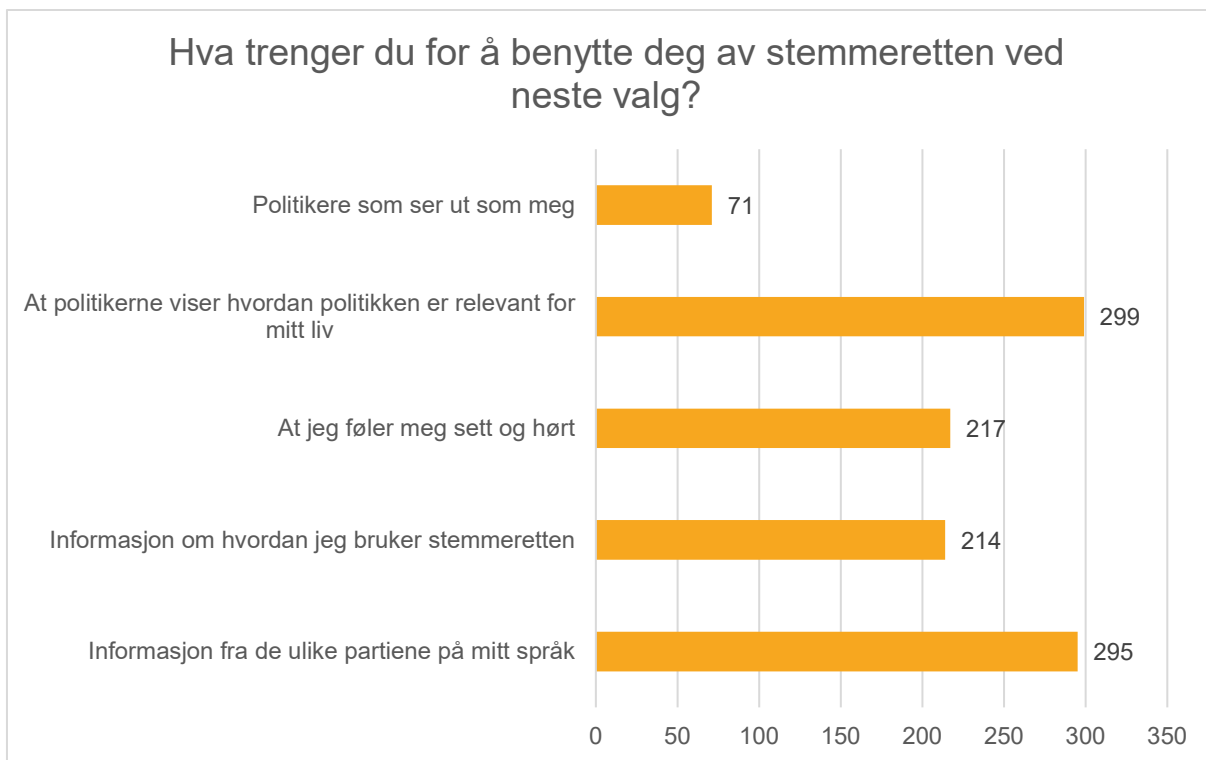

Figur 26: Oversikt som viser hvor god respondentene mener at den offentlige informasjonen i Norge er når det gjelder valg og stemmerett, sett i sammenheng med om de har stemmerett, og om de kan stemme ved kommunevalget eller både kommune- og stortingsvalg.

Tabell 9: Detaljert oversikt som viser hvor god respondentene mener at den offentlige informasjonen i Norge er når det gjelder valg og stemmerett, sett i sammenheng med om de har stemmerett, og om de kan stemme ved kommunevalget eller både kommune- og stortingsvalg.

Hvor god mener du den offentlige informasjonen i Norge er, når det gjelder valg og stemmerett?			
	Alle	Har benyttet stemmeretten	
		Ja	Nei
Dårlig	7 (1.18 %)	5	2
Kunne vært bedre	159 (26.90 %)	101	58
Verken eller	101 (17.09 %)	52	49
God nok	152 (25.72 %)	105	47
God	90 (15.23 %)	73	17

Avslutningsvis be respondentene bedt om å ta stilling til spørsmålet om hva de selv mener at de trenger for å benytte seg av stemmeretten ved neste valg. Respondentene kunne velge mellom følgende alternativer: «Informasjon fra de ulike partiene på mitt språk», «Informasjon om hvordan jeg bruker stemmeretten», «At jeg føler meg sett og hørt», «At politikerne viser hvordan politikken er relevant for mitt liv», og «Politikere som ser ut som meg». Svarene på dette spørsmålet vises i Figur 27 (alle) og Tabell 10 (svarfordeling mellom kvinner og menn).

Figur 27: Oversikt som viser hva respondentene mener at de trenger for å benytte seg av stemmeretten ved neste valg (alle)

Tabell 10: Detaljert oversikt over fordelingen av svar på hva respondentene mener at de selv trenger for å benytte seg av stemmeretten ved neste valg, fordelt etter kjønn

Hva trenger du for å benytte deg av stemmeretten ved neste valg?			
	Alle	Kvinner	Menn
Informasjon fra de ulike partiene på mitt språk	295	228	67
Informasjon om hvordan jeg bruker stemmeretten	214	163	50
At jeg føler meg sett og hørt	217	174	42
At politikerne viser hvordan politikken er relevant for mitt liv	299	240	57
Politikere som ser ut som meg	71	52	18

KAPITTEL 3: DISKUSJON – INNSIKTER FRA RESPONDENTENES LANGSVAR

I kapitlet diskuterer vi funnene fra analysen, med særlig vekt på hvordan valgdeltakelsen blant kinesiske innvandrere i Norge reflekterer bredere samfunnstrender. Innsikter fra respondentenes langsvar danner grunnlaget for en dypere forståelse av utfordringer knyttet til informasjonstilgang og demokratisk tilhørighet. Videre utforsker vi hvordan strukturelle barrierer og opplevelsen av marginalisering påvirker politisk deltakelse blant minoritetsgrupper.

I de følgende delkapitlene vil vi fordype oss i to hovedtemaer som kommer frem både fra respondentenes langsvar og den statistiske analysen. Det første temaet handler om **behovet for informasjon og tilrettelegging**, der vi utforsker hvordan manglende forståelse, språkbarrierer og utilstrekkelig tilrettelagt informasjon påvirker valgdeltakelsen. Det andre temaet handler om **demokratisk inkludering og tilhørighet**, med fokus på hvordan opplevelsen av tilhørighet, representasjon og marginalisering påvirker politisk engasjement blant kinesiske innvandrere og andre minoritetsgrupper i Norge.

Respondentene fremhever at valgdeltakelse er en grunnleggende del av et fungerende demokrati. Dette er ikke bare en individuell rettighet, men også et kollektivt ansvar. Utsagn som «*Uten stemmerett er det ikke demokrati*» og «*Viktig at alle benytter stemmeretten for at demokratiet skal fungere*» illustrerer en bevissthet om stemmerettens rolle i å opprettholde et inkluderende samfunn. Dette er særlig relevant i konteksten av lav valgdeltakelse blant kinesiske innvandrere, da det peker på behovet for styrking av deres politiske engasjement.

SSBs statistikk presentert i kapittel 1 viser at valgdeltakelsen blant kinesiske innvandrere er vesentlig lavere enn gjennomsnittet i Norge. For eksempel var det kun 40 % som deltok i stortingsvalget i 2021, sammenlignet med 80 % blant den øvrige befolkningen (Kleven, et al., 2022). Denne kontrasten understreker hvor viktig det er å adressere barrierene som hindrer deltakelse og skape tiltak som fremmer politisk engasjement. Flere respondenter kobler også valgdeltakelse til en større følelse av samfunns-tilhørighet og muligheten til å påvirke politikk. «*Valgdeltakelse gir oss en mulighet til å integreres bedre og forbedre livskvaliteten*» reflekterer hvordan stemmerett kan fungere som en bro til sosial og politisk integrasjon. Samtidig viser utsagn som «*Hvis det finnes informasjon på kinesisk, ville det være lettere å delta*» hvordan språklige barrierer kan hindre denne deltakelsen.

BEHOV FOR INFORMASJON OG TILRETTELEGGING PÅ RESPONDENTENES HJEMME- SPRÅK (MORSMÅL)

Språkbarrierer utgjør en av de største hindringene for valgdeltakelse blant kinesiske innvandrere i Norge. Dette ble fremhevet i både langsvarene fra respondentene og tidligere forskning, inkludert rapporten fra SSB om valgdeltakelse blant innvandrere og norskfødte ved kommunestyrevalget i 2023 (Kleven & Corneliussen, 2023). SSBs rapport viser at språklige utfordringer er en gjennomgående faktor for mange innvandrere fra Asia, hvor lav grad av norskkunnskaper påvirker både deres forståelse av det politiske systemet og deres mulighet til å delta i valg (Kleven & Corneliussen, 2023, s. 18). Christodoulou (2024) understreker i sin masteroppgave at informasjonstilrettelegging på innvandreres morsmål kan skape en bro mellom politiske systemer og velgere. Hans prosjekt inkluderte blant annet brosjyrer og videoer som var designet for å være både informative og engasjerende. Funnene viste at slike tiltak bidrar til å bygge tillit og forståelse blant innvandrere, særlig de som opplever språkutfordringer.

Flere respondenter beskrev hvordan mangelen på informasjon på kinesisk gjorde det vanskelig å forstå valgprosessen. En respondent skrev: *«Jeg har aldri brukt stemmeretten min fordi jeg ikke kjenner til kandidatene. Jeg håper det vil finnes relevant informasjon på kinesisk i fremtiden, slik at jeg også kan delta i valget»*. Denne typen utsagn viser hvordan språkbarrierer kan føre til en fremmedgjøring og passivering av velgere, selv blant dem som uttrykker et ønske om å delta. Ifølge SSB påvirker manglende språklige ferdigheter ikke bare forståelsen av valgprosessen, men også tilgangen til informasjon om de ulike politiske partiene og deres programmer (Kleven & Corneliussen, 2023, s. 19). Dette kan resultere i en følelse av usikkerhet og avstand til det norske demokratiet.

En annen respondent reflekterte over hvor vanskelig det er å navigere det norske politiske systemet uten støtte: *«Selv om jeg forstår litt norsk, er valgmaterialet for vanskelig. Jeg vet ikke hvordan jeg skal finne ut av hva partiene står for»*. Språket spiller en nøkkelrolle i hvordan individer oppfatter sin plass i det norske samfunnet. Den overnevnte SSB-rapporten viser at innvandrere som opplever utfordringer med språket, også ofte føler seg mindre integrert og opplever lavere politisk engasjement (Kleven & Corneliussen, 2023, s. 22). Denne sammenhengen ble også tydelig i langsvarene fra respondentene, hvor flere beskrev en følelse av ekskludering fra den politiske prosessen. En respondent uttrykte det slik: *«Jeg vet at det er viktig å stemme, men uten informasjon på et språk jeg forstår, føles det som om stemmen min ikke betyr noe»*. Denne oppfatningen, der språkbarrierer knyttes til en følelse av usynlighet, kan ha dype konsekvenser for demokratiet.

Språk er ikke bare en praktisk utfordring, men også en nøkkel til å forstå og delta i demokratiske prosesser. SSBs rapport påpeker at innvandrere som har bodd lengre i Norge og har høyere norskkunnskaper, deltar i valg i langt større grad enn de som nylig har ankommet eller har lavere språkferdigheter (Kleven & Corneliussen, 2023, s. 19). Dette gir grunn til å tro at styrking av språkkunnskaper og tilgang til informasjon kan ha en positiv effekt på valgdeltakelsen. Flere respondenter nevnte at mangelen på informasjon skaper en ond sirkel, der lav deltakelse fører til at minoritetsgrupper forblir underrepresentert i politiske prosesser. En respondent reflekterte over dette: *«Hvis regjeringen ønsker at utlendinger skal stemme, må de gjøre mer for å vise oss hvorfor det er viktig. Jeg føler ikke at noen partier prøver å nå oss»*. Denne oppfatningen forsterker behovet for tiltak som både kan bygge bro mellom språk og politikk, og samtidig gi minoritetsgrupper en følelse av representasjon og inkludering. SSB-rapporten understreker at tilgjengelig og tilpasset informasjon er en forutsetning for å øke valgdeltakelsen blant minoritetsgrupper. Spesielt blant innvandrere fra Asia er det behov for tilrettelagt

informasjon som både forklarer hvordan valget fungerer og hva som står på spill (Kleven & Corneliusen, 2023, s. 20).

Dette er også et gjennomgående tema i respondentens uttalelser i vår undersøkelse. En respondent foreslo at informasjon bør være mer tilgjengelig, ikke bare på papir, men også digitalt: *«Jeg har prøvd å finne informasjon på nettet, men det er lite tilgjengelig for folk som snakker dårlig norsk. Jeg føler meg ekskludert fra noe som burde være en rettighet»*. Utsagnet reflekterer behovet for flerspråklige informasjonskampanjer som også utnytter digitale plattformer for å bedre nå ut til ulike målgrupper. Mangelen på tilgjengelig informasjon om politikk og valgprosesser skaper ikke bare språkbarrierer, men bidrar også til en følelse av fremmedgjøring fra de politiske institusjonene. Ifølge SSB kan dette resultere i en opplevelse av at den politiske sfæren ikke er åpen eller tilgjengelig for alle, noe som igjen svekker tilliten til demokratiet (Kleven & Corneliusen, 2023, s. 24). Dette er spesielt bekymringsfullt for grupper som allerede har lav valgdeltakelse, som kinesiske innvandrere.

DEMOKRATISK INKLUDERING OG TILHØRIGHET

En følelse av demokratisk tilhørighet er avgjørende for å fremme politisk deltakelse. For mange kinesiske innvandrere i Norge kan manglende tilhørighet og representasjon i politiske prosesser bidra til lav valgdeltakelse. Ifølge SSBs rapport (Kleven & Corneliusen, 2023, s. 23) deltok kun 38 prosent av innvandrere med norsk statsborgerskap i kommunestyrevalget i 2023, sammenlignet med 69 prosent blant øvrige norske borgere. Blant innvandrere fra Asia var deltakelsen enda lavere, med kun 25 prosent som stemte (s. 25). Denne nedgangen fra tidligere valg kan være en refleksjon av strukturelle barrierer og en opplevd mangel på inkludering som påvirker valgdeltakelsen negativt.

I vår undersøkelse oppga 66,4 prosent av respondentene med stemmerett at de hadde brukt stemmeretten, mens 33,6 prosent oppga at de ikke hadde stemt. Disse tallene er beregnet på bakgrunn av totalt 509 respondenter som oppga å ha stemmerett, hvorav 338 rapporterte at de hadde stemt, og 171 at de ikke hadde gjort det. Dette viser at selv om en majoritet av respondentene stemte, er det fortsatt en betydelig andel som ikke deltok. Årsakene til dette kan blant annet knyttes til følelser av manglende tilhørighet og relevans i det politiske systemet. Dette samsvarer med kvalitative funn fra undersøkelsen, hvor flere respondenter beskrev en følelse av at deres stemme ikke ville utgjøre en forskjell, noe som kan svekke motivasjonen for å delta. En deltaker bemerket: *«Jeg føler at vi ikke er en del av samfunnet som betyr noe politisk. Ingen bryr seg om hva vi mener»*.

Når individer opplever at deres stemme ikke har verdi, svekkes både motivasjonen for å delta og tilliten til politiske prosesser. Disse resultatene samsvarer med funn fra Hessaa-Szwinto (2023), som fremhever hvordan opplevelser av diskriminering og marginalisering kan føre til en følelse av fremmedgjøring og avstand fra demokratiet. Flere respondenter i undersøkelsen beskrev hvordan manglende representasjon og synlighet i politiske organer forsterket følelsen av å stå utenfor demokratiet. Denne typen opplevelser reflekteres også i SSBs rapport (2023, s. 26), som påpeker at kun 3,3 prosent av kommunestyrerepresentantene i 2023 hadde innvandrerbakgrunn, til tross for at denne gruppen utgjorde 18 prosent av velgerne. Denne underrepresentasjonen kan bidra til at minoritetsgrupper opplever manglende tilhørighet og redusert tro på at deres stemme teller.

Diskriminering og hverdagsrasisme utgjør ytterligere faktorer som svekker opplevelsen av demokratisk tilhørighet. Hessaa-Szwinto (2023) dokumenterer hvordan personer med opprinnelse fra Øst-Asia ofte

møter ekskludering i sosiale og profesjonelle sammenhenger. Disse erfaringene kan føre til lavere samfunnsengasjement og redusert tillit til demokratiske prosesser. En respondent i undersøkelsen vår uttalte: «*There is serious discrimination in this country, especially against Asian people*». Verdensomspennende kampanjer som Stop Asian Hate-kampanjen i 2021 underbygger denne type opplevelser med diskriminering som respondenten refererer til. Slike opplevelser, kombinert med språklige barrierer og mangel på tilrettelagt informasjon, kan skape en kumulativ effekt som hindrer deltakelse i valg.

Relevansen av politikk for den enkelte velgers hverdag ble trukket frem som et gjentakende tema i respondentens langsvår. Flere beskrev hvordan mangelen på konkrete og målrettede tiltak fra politiske partier bidrar til følelsen av at deres behov blir oversett. En respondent bemerket: «*Jeg vet ikke hva partiene står for, og de virker ikke interessert i våre problemer*». Dette samsvarer med funnene fra SSB (Kleven & Corneliussen, 2023, s. 24), som påpeker at opplevelsen av relevans er avgjørende for å bygge tillit til demokratiet. Når velgerne opplever at deres erfaringer og behov ikke blir reflektert i politikken, svekkes engasjementet. En respondent bemerket: «*Jeg vil stemme, men jeg føler at ingen kandidater representerer min virkelighet*.» Ifølge SSB (Kleven & Corneliussen, 2023, s. 24) er en opplevelse av relevans og representasjon avgjørende for å bygge tillit til demokratiet. Samtidig påpeker SSBs rapport (s. 30) at den lave deltakelsen blant innvandrere ikke bare handler om individers valg, men også om strukturelle faktorer som forsterker ulikheter. Selv om stemmerett formelt er tilgjengelig for alle, er det først når denne rettigheten kan utøves i en kontekst som oppleves som inkluderende, at den virkelig kan bidra til å styrke demokratiet. Christodoulou (2024) fremhever hvordan visuell kommunikasjon kan bidra til å fremme en følelse av tilhørighet blant innvandrergupper. Gjennom strategisk bruk av inkluderende design, som bilder og narrativer som speiler mangfoldet i samfunnet, kan man motvirke følelsen av ekskludering. Dette er særlig viktig når innvandrere rapporterer om manglende representasjon og tillit til politiske prosesser. Hans kampanjemateriale peker på at slike tiltak kan motivere flere til å delta i valg ved å skape en positiv opplevelse av demokratisk inkludering.

KAPITTEL 4: OPPSUMMERING OG ANBEFALING

Kapittel 4 oppsummerer hovedfunnene fra kartleggingen av valgdeltakelse blant kinesiske innvandrere i Norge og presenterer anbefalinger basert på analysen. Anbefalingene retter seg mot både politiske beslutningstakere og aktører som jobber for et mer inkluderende demokrati, med vekt på tilrettelagt informasjon, representasjon, synliggjøring og tiltak mot diskriminering. Kapitlet er basert på innsikter fra respondentens langsvar og samfunnsstatistikk, og legger et grunnlag for videre arbeid for å styrke demokratisk deltakelse.

OPPSUMMERING AV RAPPORTENS FUNN

Valgdeltakelsen blant kinesiske innvandrere i Norge er vesentlig lavere enn blant den øvrige befolkningen, noe som reflekterer bredere samfunnsutfordringer knyttet til demokratisk deltakelse for minoritetsgrupper. Gjennom denne rapporten har vi belyst hvordan både individuelle og strukturelle faktorer påvirker valgdeltakelsen. Sentrale barrierer inkluderer språkproblemer, mangel på tilrettelagt informasjon, lav politisk representasjon og opplevelser av marginalisering og diskriminering.

Språkbarrierer fremstår som en gjennomgående utfordring, der mange respondenter opplever at valgmaterialiet er vanskelig tilgjengelig, både språklig og innholdsmessig. Dette bidrar til en følelse av usikkerhet og fremmedgjøring i møte med det norske demokratiet. Mangelen på informasjon som er tilpasset målgruppen, forsterker denne følelsen og skaper en ond sirkel der lav deltakelse fører til ytterligere underrepresentasjon.

En annen viktig dimensjon er følelsen av demokratisk tilhørighet. Mange respondenter rapporterer om en opplevelse av at deres stemme ikke teller, samt at politiske partier i liten grad tar opp problemstillinger som er relevante for deres hverdag. Diskriminering og hverdagsrasisme bidrar ytterligere til denne følelsen av ekskludering, noe som svekker både tilliten til politiske institusjoner og motivasjonen for å delta i valg.

Til tross for utfordringene er det verdt å merke seg at flere respondenter uttrykker et sterkt ønske om å delta, dersom forholdene legges bedre til rette. Dette viser at det finnes et potensiale for å øke valgdeltakelsen gjennom målrettede tiltak som forbedrer tilgangen til informasjon, styrker representasjonen og fremmer politisk relevans for minoritetsgrupper.

Gjennom analysen av respondentens langsvar og statistiske data har vi sett hvordan komplekse barrierer må forstås i sammenheng. For å fremme et mer inkluderende demokrati må både strukturelle og individuelle hindringer adresseres, noe som krever en helhetlig tilnærming.

ANBEFALINGER

På bakgrunn av funnene i denne rapporten er det tydelig at både strukturelle og individuelle faktorer påvirker valgdeltakelsen blant kinesiske innvandrere i Norge. For å øke deltakelsen og styrke demokratisk inkludering kreves det målrettede tiltak som adresserer de identifiserte barrierene. Anbefalingene nedenfor er utviklet med utgangspunkt i respondentens innsikter og de statistiske analysene. Disse tiltakene er ment å fungere som et rammeverk for å fremme en bredere representasjon og inkludering i demokratiske prosesser.

KUNNSKAPSHEVING OG SYNLIGGJØRING

En sentral barriere som påvirker valgdeltakelsen blant kinesiske innvandrere, er opplevelsen av marginalisering og manglende relevans i det politiske systemet. Kampanjer som øker bevisstheten om hvordan diskriminering og hverdagsrasisme påvirker samfunnsdeltakelsen, kan bidra til å bygge tillit og redusere avstanden mellom minoritetsgrupper og det norske demokratiet. Slike kampanjer kan for eksempel inkludere informasjonsarbeid om hvilke rettigheter innvandrere har, samt konkrete historier som synliggjør deres bidrag til samfunnet.

I tillegg kan arrangementer som kulturutvekslingsprosjekter og feiringer av kinesisk kultur fungere som broer mellom ulike grupper i samfunnet. Slike prosjekter kan bidra til å redusere fordommer og fremme forståelse. Dette ble også trukket frem av flere respondenter i langsvarene, hvor det ble understreket at positive møter mellom kulturer kan bidra til økt inkludering.

Det er også viktig å synliggjøre hvordan økt deltakelse blant minoritetsgrupper styrker demokratiet som helhet. For eksempel kan kommuner og organisasjoner samarbeide om arrangementer som løfter frem kinesiske innvandreres historier og bidrag, og skape arenaer der de kan dele sine perspektiver og erfaringer. Dette kan bidra til å utfordre stereotypier og øke følelsen av tilhørighet blant kinesiske innvandrere.

TILRETTELAGT INFORMASJON OG OPPLÆRING

Språkbarrierer og mangel på lett tilgjengelig informasjon fremstår som noen av de mest presserende utfordringene for å øke valgdeltakelsen blant kinesiske innvandrere. Flere respondenter i undersøkelsen uttrykte at de ikke forstår valgprosessen eller partienes politikk, noe som gjør det vanskelig å delta. Et eksempel er uttalelsen: *«Jeg har aldri brukt stemmeretten min fordi jeg ikke kjenner til kandidatene. Jeg håper det vil finnes relevant informasjon på kinesisk i fremtiden, slik at jeg også kan delta i valget».*

For å imøtekomme dette behovet bør det utvikles flerspråklige opplysningskampanjer med tilrettelagt informasjon om valgprosessen, partiprogrammer og viktigheten av å stemme. Disse kampanjene bør utformes med et enkelt og visuelt språk for å sikre at informasjonen er lettfattelig, også for de med begrensede norskkunnskaper. Bruk av infografikk, videoer og flerspråklige brosjyrer kan være effektive tiltak for å gjøre informasjonen mer tilgjengelig. Christodoulou (2024) demonstrerer hvordan interaktive designverktøy og digitale kampanjer kan bidra til å nå yngre velgere og andre underrepresenterte grupper. Sosiale medier og plattformer som allerede er populære i innvandrer miljøer, kan brukes til å spre lettfattelig og engasjerende valgrelatert informasjon. Det er også avgjørende å tilpasse distribusjonen av informasjon til målgruppens behov og medievaner. Digitale plattformer som WeChat, TikTok

og Facebook er allerede populære blant kinesiske innvandrere og kan brukes som hovedkanaler for informasjonsspredning. Dette gjør det mulig å nå ulike aldersgrupper og sørge for bredere spredning.

I tillegg til slike kampanjer bør opplæring om demokratiske prosesser innlemmes i eksisterende norsk-kurs for innvandrere. Undervisningen kan inkludere praktiske øvelser som simulering av valg, informasjon om hvordan politiske beslutninger påvirker hverdagen, og introduksjon til norske partier. Dette vil ikke bare bidra til bedre forståelse av demokratiet, men også styrke samfunnsengasjementet generelt. Målrettede informasjonskampanjer der representanten bak budskapet har hatt lik bakgrunn som målgruppen, har vist å føre til økt forståelse og kunnskapsheving. Tilgjengelig språk og gjenkjennelse var blant noen av suksessfaktorene bak Korona-kampanjer rettet mot enkelte minoritetsgrupper i Norge (Indseth 2021).

For øvrig er representasjon blant folkevalgte et tema Likestillingscenteret har hatt fokus på. I den kommende rapporten *Mangfoldige kommunestyrer* (Solberg et al in prep.) undersøkes erfaringene til folkevalgte med etnisk minoritetsbakgrunn, samt hvilke tiltak som kan bidra til økt mangfold i politikken. Rapporten peker på at økt kunnskap om politiske prosesser, kombinert med målrettet rekruttering, kan senke terskelen for deltakelse. Videre understrekes betydningen av synlighet og representasjon som en faktor for å styrke både engasjement og valgdeltakelse i minoritetsgrupper. Et mer inkluderende demokrati forutsetter at flere stemmer blir hørt, og at barrierer for deltakelse aktivt adresseres. Ved å tilrettelegge informasjon og opplæring på en måte som er målrettet og tilgjengelig, kan flere innvandrere føle seg trygge på å bruke stemmeretten. Som en respondent i undersøkelsen uttrykte: «Jeg har prøvd å finne informasjon på nettet, men det er lite tilgjengelig for folk som snakker dårlig norsk. Jeg føler meg ekskludert fra noe som burde være en rettighet». Slike tiltak kan bidra til å bryte denne ekskluderingen og gjøre demokratiet mer tilgjengelig for alle.

STYRKET REPRESENTASJON OG DELTAKELSE

En viktig barriere for demokratisk inkludering blant kinesiske innvandrere er mangel på representasjon i politiske organer. Ifølge SSB (Kleven & Corneliussen, 2023, s. 26) hadde kun 3,3 prosent av kommune-styrerepresentantene i 2023 innvandrerbakgrunn, til tross for at denne gruppen utgjorde 18 prosent av velgerne. Denne underrepresentasjonen kan forsterke opplevelsen av ekskludering og redusere minoritetsgruppers tro på at deres stemme teller. Som en respondent i undersøkelsen uttrykte det: «Jeg føler at ingen politikere representerer oss eller forstår våre problemer.» For å styrke representasjonen og oppmuntre til deltakelse bør politiske partier aktivt rekruttere flere kandidater med innvandrerbakgrunn. Dette kan inkludere mentorordninger, hvor erfarne politikere hjelper nye kandidater med å navigere det politiske landskapet. Økt synlighet av representanter med ulik bakgrunn kan bidra til å bygge tillit blant minoritetsgrupper og skape rollemodeller som inspirerer til samfunnsengasjement.

Det er også nødvendig å styrke deltakelsen gjennom direkte dialog med minoritetsgrupper. Kommuner og organisasjoner bør arrangere lavterskelmøter mellom politikere og minoritetsgrupper for å redusere avstanden mellom velgerne og politiske beslutningstakere. Disse møtene kan inkludere tolk for å sikre at språkbarrierer ikke hindrer deltakelse, og kan ha en interaktiv struktur, for eksempel i form av workshops eller diskusjonsgrupper. Slike tiltak kan gi minoritetsgrupper en plattform for å uttrykke sine behov og bekymringer, samtidig som de gir politikerne verdifulle innspill. Ifølge Christodoulou (2024) kan visuelle virkemidler som fremhever inkludering og representasjon bidra til å skape en følelse av tilhørighet og engasjement blant innvandrere.

Videre bør det legges til rette for økt deltakelse i politiske beslutningsprosesser på lokalt nivå via Flerkulturelt råd. Det er et rådgivende organ etablert av flere norske fylkeskommuner og kommuner for å sikre at den flerkulturelle befolkningen får en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning i politikken. Som eksempel viser vi til Innlandet fylkeskommunes Flerkulturelt råd, som består av 11 representanter og 5 vararepresentanter, i tillegg til to observatører fra fylkestinget med møteplikt og talerett (Innlandet fylkeskommune, 2024). Dette kan bidra til å fremme en følelse av eierskap og relevans for det politiske systemet. Som flere respondenter i undersøkelsen påpekte, er representasjon og deltakelse to sider av samme sak.

Å øke synligheten til minoritetsgrupper i politikken er avgjørende for å bygge et mer inkluderende demokrati og styrke tilliten til politiske institusjoner. For øvrig er diskriminering og hverdagsrasisme gjennomgående barrierer som svekker minoritetsgruppers følelse av tilhørighet og trygghet i samfunnet, noe som er et viktig fokus for Likestillingssenterets arbeid. Hessaa-Szwinto (2023) dokumenterer hvordan personer med opprinnelse fra Øst-Asia ofte møter subtile former for ekskludering, som mikro-aggresjoner i sosiale og profesjonelle sammenhenger. Slike erfaringer kan ha en kumulativ effekt som ikke bare svekker mental helse, men også reduserer samfunnsengasjement og tillit til politiske institusjoner. For å adressere disse utfordringene må det gjennomføres bevisstgjøringskampanjer som fremmer respekt og likeverd. Slike kampanjer kan fokusere på hvordan hverdagsrasisme påvirker individer og samfunn, og på viktigheten av inkludering og likestilling. Eksempler inkluderer skolebaserte programmer, informasjonsarbeid på arbeidsplasser, og offentlig kommunikasjon som tydelig markerer at diskriminering ikke aksepteres.

I tillegg bør det styrkes mekanismer for å rapportere og håndtere diskriminering. Dette inkluderer lavterskeltilbud hvor individer kan få støtte og veiledning dersom de opplever diskriminering, samt opplysningsarbeid som informerer om rettigheter og klagemuligheter. Et tilgjengelig og effektivt system for å håndtere slike saker kan bidra til å øke tilliten til samfunnet og rettferdighetens rolle. Videre kan det etableres arenaer som fremmer dialog mellom ulike grupper i samfunnet. For eksempel kan kommuner og organisasjoner arrangere temakvelder eller workshops der innvandrere og majoritetsbefolkningen møtes for å dele erfaringer og bygge relasjoner. Slike arrangementer kan bidra til å redusere fordommer og fremme en større forståelse for mangfold.

TILTAK FOR ØKT VALGDELTAELSE - OPPSUMMERT

- ✓ **Kunnskapsheving og synliggjøring** – reduser barrierer og usynliggjøring gjennom kampanjer, kulturutvekslingsprosjekter og erfaringsutveksling for økt bevissthet.
- ✓ **Tilrettelagt informasjon og opplæring** – benytt flerspråklige informasjonskampanjer om valget og innlem opplæring om demokratiske prosesser i eksisterende norskkurs for innvandrere.
- ✓ **Styrket representasjon og deltakelse** – for bedre representasjon og synlighet må de politiske partiene aktivt rekruttere flerkulturelle og inkludere de i det politiske arbeidet. Samtidig må myndighetene jobbe systematisk mot diskriminering.

LITTERATUR

Christodoulou, C. (2024). *Designing democracy: The role of graphic design in innvandrers' electoral engagement*. [Masteroppgave, OsloMet]. ODA Open digital archive.

<https://hdl.handle.net/11250/3163040>

Hessaa-Szwinto, S. H.-H. (2023). Erfaringer med rasisme blant personer med opprinnelse fra Øst-Asia i Norge. *Norsk Sosiologisk Tidsskrift*, 7(1), 58–74. <https://doi.org/10.18261/nost.7.1.5>

Indseth, T. (2021). *Covid-19. Koronapandemien og innvandrerbefolkningene, vurderinger og erfaringer*. FHI. <https://www.fhi.no/globalassets/dokumenterfiler/rapporter/2021/koronapandemien-og-innvandrerbefolkningene-vurderinger-og-erfaringer-rapport-2021.pdf>

Innlandet Fylkeskommune (2024, 19. nov.). *Flerkulturelt råd*. <https://innlandetfylke.no/politikk/politisk-organisering/ovrige-rad-og-utvalg/flerkulturelt-rad/>

Kleven Ø. & Bergseteren, T. (2022). *Innvandrer og kommunestyrevalget 2019. Stemmeberettigede, valgførelse og representasjon*. (Rapport 2022/44). SSB. https://www.ssb.no/valg/kommunestyre-og-fylkestingsvalg/artikler/innvandrere-og-kommunestyrevalget-2019/_attachment/inline/ab4a81f7-d7af-4a90-90ae-c1db689dbf97:d5cd95ff08debebcdfca481737e4803bb47c45/RAPP2022-44.pdf

Kleven Ø., Bergseteren, T, Risberg, T & Corneliussen, H.M (2022). *Innvandrer og stortingsvalget 2021. Stemmeberettigede, valgdeltakelse, partivalg og representanter*. (Rapport 2022/51) SSB. https://www.ssb.no/valg/stortingsvalg/artikler/innvandrere-og-stortingsvalget-2021/_attachment/inline/32b723cd-6bc0-4d28-9566-19cc02b802fe:8a5ee451dc0f4a0a8b11f2b98eab06f6f7e6812c/RAPP2022-51.pdf

Kleven, Ø., & Corneliussen, H. M. (2024) *Innvandrere og norskfødte ved kommunestyrevalget 2023*. (Rapport 2024/42). SSB. https://www.ssb.no/valg/kommunestyre-og-fylkestingsvalg/artikler/innvandrere-og-norskfodte-ved-kommunestyrevalget-2023/_attachment/inline/f2c08982-93d0-489b-aec9-49aeba4050ef:7272eca8a540329f5e0fbf6556c8c0762e8353ca/RAPP2024-42.pdf

NCWA (n.d.). Norwegian-Chinese Women and children Association. *Om oss*. <https://ncwa.no/om-oss/>

Solberg, A., Mathisen, S. & Endestad, H. S. (in prep). *Mangfoldige kommunestyre. Kartlegging av folkevalgte med etnisk minoritetsbakgrunn for økt inkludering i demokratiet*. LSRapport 2/25. Likestillingscenteret, Hamar.

VEDLEGG 1 - SPØRRESKJEMA

DIN STEMME TELLER!

Likestillingscenteret har fått midler fra Barne- ungdoms- og familie direktoratet til å gjennomføre en studie blant kvinner i Norge med bakgrunn fra Kina. Målet med studien er å belyse hva som skal til for at kvinner med bakgrunn fra Kina skal benytte stemmeretten, og hvilke barrierer som kan gjøre det utfordrende å benytte seg av denne rettigheten.

At flere med etnisk minoritetsbakgrunn benytter seg av stemmeretten er avgjørende for å skape et mer mangfoldig og inkluderende demokrati hvor hele befolkningen føler seg representert. Med denne undersøkelsen ønsker vi å bidra til dette overordnede målet, samt fremheve at hver stemme teller i et valg. Resultatene fra kartleggingen vil resultere i en veileder med kunnskapsgrunnlag og anbefalinger.

Forventet svartid: 5-10 minutter.

Enkeltresultater vil ikke publiseres, men analyseres samlet og med sammenlignbare kommuner. Ingen persondata registreres eller lagres. Undersøkelsen gjennomføres i henhold til personvernstandard (GDPR og DPIA).

*** Obligatorisk**

SAMTYKKE

*Opplysninger jeg gir samles inn i forskningsøyemed **

- Jeg samtykker

BAKGRUNNSKUNNSKAP

Først trenger vi litt informasjon om deg og bakgrunn.

*Kjønn **

- Kvinne
- Mann
- Ikke-binær

*Hvilken kategori passer deg best? **

- Jeg har selv migrert til Norge fra Kina
- Jeg er født i Norge med foreldre fra Kina
- Annet

*Har du norsk statsborgerskap? **

- Ja
- Nei

*Hvor lenge har du bodd i Norge? **

- 0-3 år
- 3-10 år
- 10-15 år
- 15-20 år
- 20 år eller mer

*Hvordan vil du beskrive din livssituasjon? **

- Yrkesaktiv
- Hjemmeværende
- Uføretrygdet
- Student
- Annet

*Har du barn? **

- Ja, barn under 18 år
- Ja, barn over 18 år
- Har ikke barn

*Norsk språkkunnskap **

- Jeg er flytende i norsk muntlig
- Jeg er flytende i norsk skriftlig
- Jeg er god i norsk muntlig
- Jeg er god i norsk skriftlig
- Jeg middels god i norsk muntlig
- Jeg er middels god i norsk skriftlig
- Jeg er nybegynner i norsk muntlig
- Jeg er nybegynner i norsk skriftlig
- Jeg kan ikke norsk

ERFARINGER MED VALGDELTAELSE

*Har du stemmerett? **

- Ja, jeg har bodd over tre år i Norge, og har stemmerett i kommunevalget
- Ja, jeg har norsk statsborgerskap og kan stemme ved både kommune- og stortingsvalg
- Nei

*Har du benyttet stemmeretten? **

- Ja
- Nei

*Har du benyttet stemmeretten? **

- Ja
- Nei

*Hva gjorde at du ikke stemte? **

- Jeg vet ikke hvor jeg finner informasjon om valget
- Jeg vet ikke hvordan jeg stemmer
- Informasjonen er på et språk jeg ikke forstår
- Stemmeseddelen er ikke tilgjengelig på mitt språk
- Det jeg er opptatt av snakkes ikke om i norsk politikk
- Politikk og valg har ikke noe med meg å gjøre
- Det er få politikere som ser ut som meg
- Jeg tror ikke at min stemme har noe å si for valgresultatet
- Politikken vil være den samme uavhengig av valgresultatet
- Annet

*Hvor viktig synes du det er å benytte seg av stemmeretten? **

- Ikke viktig
- Lite viktig
- Verken eller
- Litt viktig
- Svært viktig

Har du noen tanker om det å benytte stemmeretten som du ønsker å dele?

INFORMASJON OM VALG OG BRUK AV STEMMERETTEN

*Hvordan fikk du informasjon om valget? **

- Benyttet valg.no hvor jeg kan få informasjon på mitt morsmål
- Fra kommunen
- Informasjon fra partiene
- Stemmekampanjer
- Fra frivillige organisasjoner
- Valgomater (f.eks NRK eller VGs valgomat)
- Familie/venner/bekjente
- Gjennom skole/utdanning
- Jeg har ikke fått informasjon om valget
- Annet

*Hvor god mener du den offentlige informasjonen i Norge er, når det gjelder valg og stemmerett? **

- Dårlig
- Kunne vært bedre
- Verken eller
- God nok
- God

*Hva trenger du for å benytte deg av stemmeretten ved neste valg? **

- Informasjon fra de ulike partiene på mitt språk
- Informasjon om hvordan jeg bruker stemmeretten
- Politikere som ser ut som meg
- At jeg føler meg sett og hørt
- At politikerne viser hvordan politikken er relevant for mitt liv
- Annet

Hva er viktig for deg for å delta i valget?

TIL SLUTT...

Har du noen andre kommentarer eller innspill du anser som relevante for undersøkelsen?

